Iisalmen kaupunki **Pöytäkirjanote**
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

Asianro IIS/719/14.06.00.00/2025

30 § Päätös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 12.11.2026 § 30

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää esitettyjen aineistojen kokonaisarvioinnin perusteella, että kaikissa toimialueen kunnissa (Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Pielavesi, Lapinlahti, Sonkajärvi ja Vieremä) siirrytään kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen vaiheittain aikavälillä 1.1.2031-31.12.2032.

Nykyinen sopimusperusteinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus lakkaa kullakin Ylä-Savon jätehuolto Oy:n kilpailuttamalla urakka-alueella porrastetusti samaan aikaan kun siirrytään kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen.

Päätöksestä kuulutetaan Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan verkkosivuilla. Lisäksi kuulutetaan Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien verkkosivuilla, sekä kuntien paikallislehdissä (Iisalmen Sanomat, Pielavesi-Keitele, Kiuruvesi-lehti, Matti ja Liisa ja Miilu). Päätös toimitetaan tiedoksi kuntiin, Lupa- ja valvontavirastolle ja kunnissa toimiville saostus- ja umpisäiliölietteitä kuljettaville kuljetusyrittäjille.

Päätös on kuntalain (410/2015) 143 §:n nojalla välittömästi täytäntöönpantavissa muutoksenhausta huolimatta.

Päätös
Keskustelun kuluessa Mirja Pelkonen esitti, että "Selvityksessä saadun aineiston perusteella ja kunnista, yrityksiltä ja asukkailta tulleiden vastausten perusteella tulokset eivät ole yhdenmukaisia viranomaisten lausuntojen kanssa. Yrityksiltä, asukkailta ja kunnistakin tulleissa lausunnoissa/mielipiteissä halutaan tyhjennysjärjestelmä pitää kiinteistön haltija/omistajan päätäntävallassa. Painoarvoa on annettava myös näille.

Selvityksen perusteella jätehuoltolain 37§: edellytykset tällä hetkellä täyty. Selvityksen perusteella tulokset on saatu varsin pienellä otannalla. Selvityksessä tai muussakaan aineistossa ei tule esille vakavia haittoja tms.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

vaan todetaan, että saattaa aiheuttaa. Selvityksen otannassa ei tule esille miksi edellytykset ei täyty. Onko asiasta epätietoisuutta, ymmärtämöttomyyttä tms. Onko annettu mahdollisuutta korjata puutteet?

Saostus- ja umpisäiliöiden tyhjennys koskee lähinnä taajamien ulkopuolella asuvia ihmisiä sekä vapaa-ajan asukkaita joiden osuus kuntien asukasmäärästä tai lietteen syntymisestä vaihtelee riippuen mm. vapaa-ajan asunnon käytön määrästä, talouksien koosta jne. Umpisäiliöiden tai lietekaivojen/umpisäiliöiden tyhjennys tapahtuu harvakseltaan, usein kerran vuodessa tai harvemmin. Onko yrityksille kannattavaa lähteä kilpailutukseen harvoin tapahtuviin suorituksiin? Mitä vähemmän yrityksiä kilpailutuksiin osallistuu voidaanko taata kustannustehokas palvelu kuluttajille? Matkat ovat pitkiä syrjäseuduilla ja tarve palvelulle harvoin tapahtuva. Sekajätteen kuljetuksessa asia on aivan erilainen koska tyhjennyksiä tarvitaan säännöllisesti ja usein ympäri vuoden.

Saostus- ja umpisäiliöiden tyhjennyksen tarve on hyvin kiinteistökohtaista johtuen esim. säiliöiden koosta, käyttäjien määristä jne. Lisäksi asiakkaat tietävät parhaiten millaisella kalustolla paikanpäälle pääsee. Onko kilpailutuksen jälkeen tasapuolisesti saatavilla tarpeen mukaisia toimijoita? Tyhjennyksen tilaaminen jäisi joka tapauksessa käyttäjän vastuulle.

Selvityksen ja lausuntojenkin perusteella syntyy kuva, että suurin haaste tällä hetkellä on viranomaisten valvontaedellytyksiin liittyvä ei tyhjennyksiin liittyvä. Ongelmaa aiheuttaa mm. se, ettei kaikki yritykset toimita tarvittavia tietoja järjestelmiin valvontaa varten eivätkä kaikki käyttäjät ehkä ymmärrä lain kiemuroita. Käyttäjälle riittää, että hänen lietesäiliöt tyhjenee tarvittaessa.

Aiempia selvityksiä ei käsittääkseni ole Ylä-Savon alueella asiasta tehty. Kokonaisuutena asia tulee käyttäjille ja ehkä yrittäjillekin uutena. Ei välttämättä ole ymmärretty lainsäädännön asettamia velvoitteita tai niitä ei ole koettu tärkeiksi kunhan "homma toimii".

Sekajätteen kuljetuksen järjestämisestä ja selvityksistä aiheutuvat muutokset aiheuttavat kansalaisissa hämmennystä ja uuteen oppimista eikä toiminta ole vielä täysin ongelmatonta käytännössäkään. Annettaisiin ihmisille aikaa jo käynnissä oleville muutoksille.

Esitänkin mm. näillä perusteilla
1. Asiasta ja laista tiedottamista tehostetaan ja sen käytännön merkitystä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

korostetaan niin yrityksille kun käyttäjille. Näin mahdollistetaan ongelmien korjaaminen tietyn ajan sisällä.
2. Ongelmien korjaamiseen annetaan aikaa 1-2 vuotta ja tehdään sen jälkeen uusi arvio lain täyttymisestä.
3. Mikäli lain kaikki kohdat ei täyty muutosehdotuksessa annetun ajan sisällä siirrytään kunnalliseen järjestelmään tietyn siirtymäajan puitteissa."

Esitystä ei kannatettu joten esitys raukesi kannattamattomana.

Lautakunnan päätökseksi tuli jätehuoltopäällikön päätösehdotus.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Aiempi otsikko: "Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä - asianosaisten kuuleminen"

Lausunnot ja mielipiteet
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta pyysi lausuntoja saostus- ja umpisäiliöliete -selvityksen nähtäville asettamisen yhteydessä. Lausuntojen ja mielipiteiden toimittamisen määräaika oli 31.8.2026. Määräaikaan mennessä saapui kahdeksan lausuntoa ja kahdeksan mielipidettä.

Lupa- ja valvontavirasto, Nilakan ympäristölautakunta, Ylä-Savon ympäristölautakunta ja Iisalmen kaupunginhallitus katsovat, ettei nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus täytä kaikkia jätelain 37 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Lupa- ja valvontavirasto ja Nilakan ympäristölautakunta esittävät siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Lausuntojen keskeisiä huomioita ovat puutteet kuljetusten raportoinnissa, lietteiden käsittelyn seurannassa ja viranomaisten tiedonsaannissa sekä epävarmuus lietteiden päätymisestä asianmukaiseen käsittelyyn. Nilakan ympäristölautakunta esittää kolmen vuoden siirtymäaikaa.

Kiuruveden kaupunginhallitus arvioi nykyisten kuljetuspalvelujen saatavuutta, luotettavuutta ja kohtuuhintaisuutta myönteisesti. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kaikkien kiinteistöjen lietteet eivät kuitenkaan päädy hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin, ja selvityksessä todettu massaepätasapaino voi osaltaan estää jätelain 37 §:n edellytysten täyttymisen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Vieremän kunnanhallitus esittää nykyisen kuljetusjärjestelmän säilyttämistä ja lietemäärien välisen eron tarkempaa selvittämistä. Sonkajärven kunnanhallitus katsoo edellytysten täyttyvän pääosin, mutta pitää todennäköisenä, etteivät kaikkien kiinteistöjen lietteet päädy hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin.

Lapinlahden ympäristölautakunnan lausunnossa tunnistetaan raportoinnin ja valvonnan puutteita sekä lietteiden epäasianmukaiseen käsittelyyn liittyviä riskejä. Lausunnon perusteluissa katsotaan, etteivät jätehuollon yleistä toimivuutta ja kokonaisvaikutuksia koskevat edellytykset täyty. Päätökseen tehdyissä lisäyksissä lautakunta kuitenkin arvioi jätelain edellytysten täyttyvän raportointia lukuun ottamatta tyydyttävällä tasolla sekä tuo esiin lähtöaineiston suppeuden ja huolen palvelujen saatavuuden heikentymisestä.

Kaikissa mielipiteissä kannatetaan kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen säilyttämistä. Perusteluissa korostuvat mahdollisuus valita kuljetusyrittäjä, palvelun joustavuus, myönteiset kokemukset nykyisistä palveluista sekä paikallisten yritysten toimintaedellytykset. Lisäksi tuodaan esiin huolia kustannusten noususta, kilpailun vähenemisestä ja kiinteistöjen erilaisiin olosuhteisiin soveltuvan kaluston saatavuudesta.
Lausunnot ja mielipiteet sekä jätehuoltopäällikön vastineet on koottu liitteisiin. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet ovat lautakunnan oheisaineistona.

Selvityksen täydentäminen
Lausuntopalautteen perusteella Sweco Finland Oy on laatinut lietemäärien vertailulaskelman, jossa vapaa-ajan asuntojen jätevesijärjestelmien laskennallista jakaumaa on tarkennettu Mökkibarometri 2025 -aineiston perusteella. Vertailulaskelmassa 52 prosentilla vapaa-ajan asunnoista oletetaan olevan saostuskaivo ja 13 prosentilla umpisäiliö. Osuudet ovat valtakunnalliseen kyselyyn perustuvia arvioita, eivät alueen kiinteistökohtaisesti todettuja järjestelmätietoja.

Vertailulaskelmassa saostuskaivolietteen vuotuiseksi määräksi arvioidaan 22 742 m³ ja umpisäiliölietteen määräksi 25 063 m³ eli yhteensä 47 805 m³. Alkuperäisen selvityksen kokonaisarvio oli 62 214 m³ vuodessa. Tarkennus pienentää erityisesti umpisäiliölietteen määräarviota ja osoittaa lähtöoletusten merkittävän vaikutuksen laskentatuloksiin. Kumpaankin arvioon liittyy epävarmuutta muun muassa rakennusten käytöstä, jätevesijärjestelmistä ja vedenkulutuksesta.

Jätehuoltopäällikkö on virkatyönä täydentänyt aineistoa vuosien 2024 ja 2025

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kuljetus- ja tyhjennystiedoilla sekä jätevedenpuhdistamoilta saaduilla vastaanottomäärillä. Viranomaisen tilastoimat lietemäärät ovat vuonna 2024 yhteensä 10 729 m³ ja vuonna 2025 yhteensä 10 645 m³. Tiedot perustuvat SIIRTO-rekisteriin tallennettuihin ja viranomaiselle erikseen toimitettuihin tyhjennystietoihin. Puhdistamojen ilmoittamat vastaanottomäärät ovat vastaavasti noin 16 069 m³ ja 15 569 m³.

Puhdistamojen vastaanottomäärät ja jätehuoltoviranomaisen kuljetustiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia, sillä osa vastaanottomääristä on arvioita, lietelajeja ei ole kaikilta puhdistamoilta eritelty ja kuljetuksia tapahtuu myös toimialueen rajojen yli. Määrien välinen ero viittaa raportoinnin puutteisiin, mutta sen perusteella ei voida yksin määrittää ilmoittamatta jääneiden kuljetusten määrää.

Jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevien tyhjennysten ja ilmoitetun omatoimisen käsittelyn piirissä olevien rakennusten määrää on verrattu arvioituun lietesäiliöllisten rakennusten määrään. Kun arviossa huomioidaan Mökkibarometrin tiedot ja tyhjillään olevien vakituisten asuinrakennusten osuus, tyhjennys- tai käsittelytieto on vuodelta 2024 noin 31 prosentista ja vuodelta 2025 noin 23 prosentista rakennuksia. Luvut kuvaavat viranomaiselle toimitettujen tietojen kattavuutta. Ne eivät sellaisinaan osoita toteutuneiden tyhjennysten osuutta tai määräysten laiminlyöntien määrää.

Havaittuja eroja voivat selittää raportoinnin puutteet, tyhjennysten toteutumatta jääminen tai lietteiden määräysten vastainen käsittely. Aineiston perusteella näiden mahdollista osuutta ei voida erottaa. Tulkinnassa huomioidaan myös rakennusten käyttö, sovellettavat tyhjennysvälit, hyväksyttävä omatoiminen käsittely sekä rakennusmääräarvion epävarmuus. Täydentävät laskelmat ja niiden lähtötiedot esitetään liitteissä.

Päätöksenteon oikeudelliset lähtökohdat
Jätelain 36 § mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei lain 37 tai 41 §ä muuta johdu. Kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus voidaan valita vain, jos **kaikki jätelain 37 § 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät**:

1. Jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 § 2 momentin vaatimukset eli kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

terveydelle tai ympäristölle.

3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lisäksi jätelain 35 § 3 momentin mukaan kummassakin kuljetusjärjestelmässä on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja toimitettava saostus- ja umpisäiliölietteet kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Arvio jätelain edellytysten täyttymisestä

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen keskeiset havainnot on käsitelty jätehuoltolautakunnan kokouksessa 4.6.2026 (§ 14). *Katso Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan kokouksen 4.6.2026 § 14 pöytäkirjan valmisteluteksti.* Kuulemisessa esitettyjä huomioita on käsitelty liitteenä olevissa vastineissa.

Arviointi perustuu alkuperäiseen selvitykseen, sitä täydentävään vertailulaskelmaan, viranomaisen kokoamiin tietoihin sekä lausuntoihin ja mielipiteisiin. Nykyisen järjestelmän vahvuuksia ovat kyselyihin vastanneiden hyvät palvelukokemukset, tyhjennysten joustavuus, mahdollisuus valita kuljetusyrittäjä ja paikallisten yritysten tarjoamat palvelut. Nämä seikat otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa.

Kyselyt kuvaavat vastaajien kokemuksia, mutta niiden perusteella ei voida yksin arvioida järjestelmän toimintaa koko toimialueella. Vastaavasti puuttuva tyhjennystieto tai laskennallisen ja tilastoidun lietemäärän ero ei yksin osoita kuljetuspalvelun puuttumista.

Kokonaisarvioinnissa keskeisiä ovat selvityksessä ja ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnoissa todetut raportoinnin puutteet sekä niiden vaikutukset lietteiden käsittelyn ja tyhjennysvelvoitteiden seurantaan. Viranomaisilla ei ole riittävän kattavaa kiinteistökohtaista tietoa määräysten mukaisten tyhjennysten ja käsittelyyn toimittamisen järjestelmälliseen valvontaan. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomaiset ovat tuoneet esiin havaintoja lietteiden epäasianmukaisesta käsittelystä. Näiden havaintojen merkitys ei poistu sillä, että laskennallista lietemääräarviota pienennetään.

Puutteet vaikeuttavat valvonnan kohdentamista, ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemistä sekä jätehuollon suunnittelua ja alueellista

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kehittämistä. Kyse ei siten ole yksinomaan viranomaistyön määrästä, vaan siitä, miten kuljetusjärjestelmä tukee lakisääteisten tehtävien hoitamista ja lietteiden asianmukaisen käsittelyn seurantaa.

Selvitystä ja täydentävää aineistoa arvioidaan hallintolain 31 §:n mukaisena kokonaisuutena. Aineisto sisältää tietoa nykyisten palvelujen vahvuuksista, yritysten ja kotitalouksien asemasta sekä järjestelmän seurannan ja valvonnan ongelmista.

Kokonaisarvioinnin perusteella nykyinen järjestelmä ei todetuissa olosuhteissa riittävästi edistä jätehuollon yleistä toimivuutta ja alueellista kehittämistä. Myöskään kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen jatkamisen vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi, kun huomioidaan kotitalouksien ja yritysten aseman lisäksi vaikutukset viranomaisten toimintaan. Erityisesti jätelain 37 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten ei siten voida katsoa täyttyvän.

Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa tyhjennysten, kuljetusten ja raportoinnin ohjaaminen yhtenäisillä järjestelmillä ja urakkasopimuksilla parantaa edellytyksiä kattavaan seurantaan ja asianmukaisen käsittelyn varmistamiseen. Muutos ei poista viranomaisvalvonnan tarvetta. Kokonaisarvio puoltaa siirtymistä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän alueella.

Siirtymäaika
Päätösehdotuksen mukaan kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen siirrytään vaiheittain aikavälillä 1.1.2031-31.12.2032. Siirtymäaika mahdollistaa kuljetusten huolellisen suunnittelun, markkinakartoituksen, vuoropuhelun kuljetusyrittäjien kanssa sekä hankintojen kilpailuttamisen. Lisäksi aikaa tarvitaan kiinteistö- ja asiakastietojen täydentämiseen, vastaanottojärjestelyjen yhteensovittamiseen, tiedonsiirron ja asiakaspalvelun järjestämiseen sekä kiinteistön haltijoille tiedottamiseen. Kuljetusyrityksille jää aikaa varautua muutokseen ja suunnitella toimintaansa, kalustotarpeitaan ja tarjouskilpailuihin osallistumistaan.

Urakka-alueet suunnitellaan kuljetusten toimivuuden ja kustannustehokkuuden perusteella siten, että myös pienillä yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Alueita voidaan muodostaa esimerkiksi

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

niin, että urakoitsijan on mahdollista hoitaa urakka yhdellä autolla. Alueiden määrittelyssä huomioidaan kiinteistöjen sijainti, tyhjennystarpeet, kulkuyhteydet ja lietteiden vastaanottopaikat. Urakka-alueet voivat tämän vuoksi ulottua kuntarajojen yli.

Vaiheittainen käyttöönotto mahdollistaa kuljetusten aloittamisen tarkoituksenmukaisina urakka-aluekokonaisuuksina sekä ensimmäisiltä alueilta saatujen kokemusten hyödyntämisen seuraavien alueiden käynnistämisessä. Näin voidaan hallita muutoksen edellyttämää työmäärää ja turvata palvelujen jatkuvuus koko siirtymäajan.

Vaikutusarviointi
Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kilpailu siirtyy kiinteistökohtaisista kuljetussopimuksista kuljetusurakoiden kilpailuttamiseen. Muutos vaikuttaa erityisesti yrityksiin, joiden toiminta perustuu nykyisiin suoriin asiakassuhteisiin. Kilpailutuksessa menestyminen ei ole varmaa, ja osa yrityksistä voi menettää asiakkaita tai toimintaedellytyksiä. Urakkasopimukset voivat toisaalta tarjota ennakoitavaa työtä sopimuskaudeksi. Vaikutukset otetaan huomioon hankintojen suunnittelussa.

Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n toteuttamien kuljetushankintojen valmistelussa tehdään jätelain 36 §:n mukainen markkinakartoitus. Hankinnat suunnitellaan ja jaetaan osiin lain edellyttämällä tavalla siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Palvelun suunnittelussa huomioidaan kiinteistöjen erilaiset jätevesijärjestelmät, tyhjennystarpeet ja kulkuolosuhteet sekä soveltuvan kaluston tarve.

Kotitalouksien mahdollisuus valita itse kuljetusyrittäjä poistuu, mutta palvelun järjestämistä, asiakaspalvelua ja seurantaa voidaan toteuttaa yhtenäisesti. Tuleva maksutaso täsmentyy kilpailutuksen ja jätetaksan valmistelun yhteydessä. Muutosta ei perustella tietynsuuruisilla kustannussäästöillä tai päästövähennyksillä, koska niiden määrää ei ole alueellisesti osoitettu. Kuljetusten suunnittelulla voidaan kuitenkin pyrkiä vähentämään tarpeetonta ajoa ja kilpailutuksessa voidaan huomioida kaluston ympäristöominaisuuksia.

Muutoksenhaku
3. Kunnallisvalitus

Otto-oikeus

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
Kuntien kirjaamot / nähtäville
Lupa- ja valvontavirasto
Ilmoitukset paikallislehtiin
Tiedote jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella toimiville saostus- ja umpisäiliölietteitä kuljettaville yrityksille
Ylä-Savon jätehuolto Oy

Liitteet
Saostus- ja umpisäiliölieteselvitys
Lietemäärien vertailulaskelma, lisäselvitys
Yhteenveto annetuista lausunnoista ja jätehuoltopäällikön vastineet
Yhteenveto annetuista mielipiteistä ja jätehuoltopäällikön vastineet
Lietemäärät vuosina 2024 ja 2025

Oheisaineisto
Yrittäjille suunnattu kysely, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 20) kohta
Asiakaskyselyn vastaukset, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 32) kohta
Yhteenveto kuntien lausunnoista ja saapuneista mielipiteistä, ei verkkojulkinen
Tiivistelmä saostus- ja umpisäiliölieteselvityksestä

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 4.6.2026 § 14

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää:

1. Pyytää lausuntoja kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta (Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Vieremä ja Sonkajärvi), Lupa- ja valvontavirastolta sekä kuntaliitolta 31.8.2026 mennessä siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset alueella.
2. Asettaa kuljetusjärjestelmäselvityksen julkisesti nähtäville 8.6.-31.8.2026 toimialueen kuntien sekä jätehuoltolautakunnan verkkosivuille jatehuoltolautakunta.fi ja ilmoittaa selvityksen nähtävilläolosta alueen lehdissä.
3. Varaa jätelain 38 §:n ja hallintolain 41 §:n mukaisen vaikuttamismahdollisuuden kuntalaisille ja muille asianosaisille kirjallisten mielipiteiden esittämiseen 31.8.2026 saakka.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Päätös
Hyväksyttiin.

Katie Halonen saapui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.46.

Tia Savolainen Sweco Finland Oy:stä oli asiantuntijana asian käsittelyn ajan etäyhteydellä.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Aikaisempi otsikko: Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitystyön aloittaminen.

Jätelaki (646/2011) velvoittaa kunnan järjestämään kotitalouksissa, vapaa-ajan asunnoissa ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuollon (JL 32 §). Kunnan on siis huolehdittava, että kunnallisella jätehuoltovastuulla olevan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta käsittelyyn (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Jätteenkuljetuksessa (ml. saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus) on kyse julkisesta välttämättömyyspalvelusta, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla.

Jätelain määrittämänä pääsääntönä on kunnan järjestämä ja kilpailuttama jätteenkuljetus (JL 36 §). Jätelain mukaan on kuitenkin mahdollisuus valita myös kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, mikäli kaikki jätelain määrittämät edellytykset täyttyvät (JL 37 §).

Tällä hetkellä Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella kiinteistön haltija sopii asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Päätöstä kuljetusjärjestelmästä ei kuitenkaan ole tehty, vaan nykyinen järjestelmä on muodostunut vanhan jätelain (1072/1993) mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen pohjalta.

Syksyllä 2025 Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti tilata selvityksen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Kilpailutus toteutettiin Iisalmen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kaupungin hankintaohjeen mukaisesti. Kilpailutuksen perusteella selvityksen laatijaksi valikoitui Sweco Finland Oy. Kuljetusjärjestelmäselvitys on liitteenä. Selvitys koskee kaikkia Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toimialueen kuntia.

Selvityksen perusteella nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä kokonaisuudessaan jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä alueella. Koska edellytykset eivät täyty, tulee kaikissa alueen kunnissa siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Siirtyminen kunnallisen jäteyhtiön Ylä-Savon jätehuolto Oy:n kilpailuttamaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

Tiivistelmä edellytysten täyttymisestä

Edellytys 1. Alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellytyksen täyttyminen: Edellytys täyttyy osittain. Selvityksessä tehtyjen asiakas- ja yrittäjä kyselyjen perusteella kuljetuspalveluja on hyvin saatavilla, ne toimivat luotettavasti ja ehdot koetaan pääosin kohtuullisiksi ja syrjimättömiksi. Lietemääräarvioiden ja tilastoitujen lietemäärien suuri ero osoittaa, että merkittävä osa lietteestä jää järjestelmän ulkopuolelle tai sen käsittelyä ei tilastoida asianmukaisesti, mikä tarkoittaa, että palvelujen tosiasiallista kattavuutta ja luotettavuutta ei voida pitää riittävänä koko järjestelmän tasolla.

Alueella toimii useita saostus- ja umpisäiliölietettä kuljettavia yrityksiä. Osa yrityksistä toimii vain tiettyjen kuntien alueella, mutta jokaisessa kunnassa toimii useampi yrittäjä, jotka tarjoavat palvelua kotitalouksille markkinaehtoisesti. Asiakaskyselyn perusteella on kuitenkin alueita, joissa toimii vain yksi palvelua tuottava yritys, joten todellista mahdollisuutta kuljetuksen kilpailutukselle ei kaikilla ole.

Tyhjennyspalvelun hinnoittelussa on huomattavissa kuntakohtaista sekä yritysten välistä vaihtelua. Lietteiden tyhjennyksen ja kuljetusten hinnoissa voi olla isojakin eroja kunnan sisällä, johtuen yritysten erilaisista hinnoitteluperusteista. Tyhjennyspalvelun hinta muodostuu osittain kuljetuspalvelusta, jonka vaihtelua voidaan pitää normaalina. Asiakaskyselyn perusteella hintatietoja ei ole kaikille helposti saatavilla.

Edellytys 2: Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Edellytyksen täyttyminen: Selvityksen perusteella edellytys ei täyty nykyisessä järjestelmässä.

Yritys- ja asiakaskyselyjen perusteella jätteenkuljetus toimii teknisesti hallitusti pääsääntöisesti niillä kiinteistöillä, jotka kuuluvat kuljetusjärjestelmään ja yrittäjillä, jotka lietteitä kuljettavat. Kyselyjen perusteella vuotoriskejä on vähän, kalusto on hyväkuntoista ja tyhjennykset sujuvat pääsääntöisesti ongelmitta.

SIIRTO-rekisterin mukaan vuonna 2024 alueella tyhjennettyjen lietteiden määrä oli noin 10 729 m³ ja vuonna 2025 noin 10 645 m³. Selvityksen perusteella alueella kuitenkin arvioidaan syntyvän asumisen jätevesilietteitä noin 62 214 m³ vuodessa. Lietteiden arvioidun ja tilastoidun määrien suuren eroavaisuuksien perusteella vain osa alueella syntyvistä lietteistä kulkee virallisen järjestelmän kautta. Tämä heikentää jätehuollon kokonaisvaltaista toimivuutta suunnittelun, mitoituksen, reittien optimoinnin ja käsittelykapasiteetin kehittämisen osalta. Lisäksi on ilmeinen riski, että osa lietteistä jää tyhjentämättä tai käsitellään virheellisesti. Riskinä on että lietteitä päätyy maaperään tai vesistöön.

Ympäristöriskejä aiheuttaa lietteen luvaton levittäminen pelloille lannoitustarkoituksessa. Viranomaiselle tehdään hyvin vähän ilmoituksia lietteen omatoimisesta käsittelystä ja peltolevityksestä. Alueen ympäristöviranomaisille on tullut tietoon tapauksia, joissa lietteitä on levitetty peltoon ilman ilmoitusta viranomaiselle. Ympäristövaikutukset ja -riskit kasvavat erityisesti jätevesilietteen päätyessä maastoon tai vesistöön pohjavesialueilla.

Edellytys 3: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Edellytyksen täyttyminen: Selvityksen perusteella edellytys 3 ei täyty. Nykyisen järjestelmän vaikutukset eivät ole kokonaisuudessaan myönteisiä kotitalouksille, eikä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei edistä lietetyhjennyksiin velvoitettujen kotitalouksien tasavertaista asemaa. Kyselyyn vastanneiden, velvoitteensa hoitavien kotitalouksien näkökulmasta järjestelmä toimii hyvin ja palvelu koetaan sujuvaksi ja kohtuulliseksi. Kotitalouksien näkökulmasta myönteistä on, että kiinteistön haltija saa valita haluamansa kuljetusyrittäjän. Kuitenkin lietteiden määrän arvioinnin perusteella alueella on kiinteistöjä, jotka jättävät velvoitteensa lietetyhjennyksien osalta hoitamatta. Tämä johtaa epätasaiseen kustannusten jakautumiseen ja heikentää yhdenvertaisuutta: osa asiakkaista maksaa järjestelmän täysimääräisesti, kun osa taas ei lainkaan. Lisäksi mahdolliset laiminlyönnit voivat heikentää velvoitteensa hoitavien elinympäristön laatua. Tämä asettaa kiinteistön haltijat eriarvoiseen asemaan.

Lietekuljetusyrittäjien enemmistö kokee kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen tukevan paikallista yritystoimintaa ja vastustaa kunnan järjestämää kuljetusta. Nykyisen mallin ei voida kuitenkaan todeta olevan kokonaisuudessaan myönteinen yrityksille, sillä yritykset ovat epätasa-arvoisessa asemassa. Siirto-rekisterin tietojen ja yrityksille suunnatun kyselyn perusteella kaikki yrittäjät eivät hoida velvollisuuksiaan ja merkitse siirtoasiakirjoja Siirto-rekisteriin. Osa yrityksistä hoitaa velvoitteensa määräysten mukaisesti ja kantavat täyden raportointi ja käsittelyvastuun ja kaikki niihin liittyvät kustannukset, kun taas velvoitteita kiertävät toimijat voivat hyötyä markkinoilla tarjoamalla palvelua halvemmalla tai jättää osan velvoitteista kokonaan hoitamatta.

Nykyisen järjestelmän ei voida myöskään katsoa olevan kokonaisuudessaan myönteinen viranomaisten toimintaan. Viranomaisten kannalta selvityksessä ilmennyt lietteiden massaepätasapaino on merkittävä ongelma. Koska kaikkia lietteiden siirtotietoja ei merkitä Siirto-rekisteriin ja saostus- ja umpikaivolietteiden tilastoidut määrät ovat selvästi pienemmät kuin laskennallinen muodostumismäärä, viranomaisilla ei ole luotettavaa kokonaiskuvaa siitä, kuinka suuri osa lietteistä todella päätyy asianmukaiseen käsittelyyn. Tämä heikentää jätehuoltoviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen mahdollisuuksia suunnitella, ohjata ja valvoa jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamista.

Siirtyminen kunnan järjestämään lietekuljetukseen parantaa kiinteistökohtaisen seurantatiedon kattavuutta ja luotettavuutta sekä mahdollistaa jätevedenpuhdistamoiden oikean mitoituksen ja vastaanottokapasiteetin ennakoinnin.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lausuntopyynnöt ja kuljetusjärjestelmästä päättäminen

Esityksen mukaan Ylä-Savon jätehuoltolautakunta pyytää kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä lupa- ja valvontavirastolta ja kuntaliitolta lausunnot siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausunnot pyydetään 31.8. mennessä. Lisäksi kuljetusjärjestelmäselvitys asetetaan nähtäville ja kuntalaisille ja muille asianosaisille varataan vaikutusmahdollisuus. Jätehuoltolautakunta tekee päätöksen kuljetusjärjestelmästä lausuntopalautteen ja mielipiteiden käsittelyn jälkeen.

Vaikutusarviointi
Päätös toteuttaa strategian tavoitetta Ihana kunta.
Päätöksessä asetetaan lietteiden kuljetusjärjestelmämuutos kuultaville. Kuulemisella ei ole erityisiä vaikutuksia yrityksiin ja ilmastoon. Kuntalaisilla ja asianosaisilla on mahdollisuus esittää asiasta mielipiteensä. Lietteiden kuljetusjärjestelmästä tehdään päätös lausuntopalautteen ja mielipiteiden käsittelyn jälkeen myöhemmin vuoden 2026 aikana.

Siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen on päätöksellä yritys- ja ilmastovaikutuksia pitkällä aikavälillä.

Umpi- ja saostussäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä muutoksella on positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia yrityksiin. Kunnan kilpailuttaman kuljetuksen tarjouskilpailun voittaville yrityksille varmistuu pitkäaikainen (tyypillisesti 3-5 vuotta) ja tasainen tilauskanta, yrityksen luottotappioriski poistuu, kun jäteyhtiö vastaa asiakaslaskutuksesta ja maksaa urakasta urakoitsijalle sekä keskitetyt ajoreitit ja valmiiksi optimoidut alueet parantavat kaluston käyttöastetta ja vähentävät turhaa ajoa. Kielteisiä vaikutuksia kilpailutuksen hävinneille yrityksille voi olla asiakkaiden ja markkinoiden menetys, yritykset menettävät suorat asiakassuhteensa ja vapautensa hinnoitella palvelunsa. Markkinavuoropuhelulla mahdollistetaan tasavertainen osallistuminen kilpailutukseen.

Kuljetusjärjestelmä muutoksella on positiivisia ilmastovaikutuksia. Suunnitellut ja optimoidut ajoreitit vähentävät ristiinajoa ja hukka-ajoa, mikä pienentää kuljetusten päästöjä. Kuormat ohjataan logistisesti ja käsittelyteknisesti järkevimmille jätevedenpuhdistamoille, mikä minimoi ajomatkat puhdistamoille. Julkisessa kilpailutuksessa kunta voi lisäksi asettaa

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

urakoitsijoille vähimmäisvaatimuksia tai antaa lisäpisteitä vähäpäästöisestä kalustosta (esim. uusiomateriaaleja käyttävät Euro VI -luokan autot, uusiutuva diesel tai biokaasu). Siirtyminen keskitettyyn malliin tehostaa viranomaisvalvontaa merkittävästi ja vähentää lietteiden pääsyä ympäristöön. Kunnan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä katkeamaton digitaalinen seuranta ja sähköiset siirtokirjat varmistavat, että jokainen lietekuorma päätyy luotettavasti jätevedenpuhdistamolle. Tämä poistaa valvontatiedon katkokset, ennaltaehkäisee laittomia tyhjennyksiä maastoon ja suojaa tehokkaasti alueen vesistöjä sekä pohjavesiä ravinnekuormitukselta.

Muutoksenhaku
1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus
Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
Kuntien kirjaamot / lausuntopyynnöt ja nähtäville
Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset
Lupa- ja valvontavirasto
Kuntaliitto
Ilmoitukset paikallislehtiin
Tiedote jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella toimiville saostus- ja umpisäiliölietteitä kuljettaville yrityksille
Ylä-Savon jätehuolto Oy

Liitteet
Saostus- ja umpisäiliölieteselvitys

Oheisaineisto
Yrittäjille suunnattu kysely, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 20) kohta
Asiakaskyselyn vastaukset, salassa pidettävä JulkL 24,1 § 32) kohta

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 12.11.2025 § 36

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta aloittaa selvityksen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Selvitys saostus- ja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä ja jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten täyttymisestä tilataan riippumattomalta asiantuntijalta ja hankinta kilpailutetaan Iisalmen kaupungin hankintaohjeen mukaisesti.

Päätös
Hyväksyttiin.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Taustaa
Koska jätelain 32 §:n mukaisen sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuollon järjestäminen on kunnan vastuulla, on kunnan varmistuttava jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta sekä silloin, kun se itse vastaa jätteenkuljetuksen järjestämisestä, mutta myös silloin, kun jätteenkuljettajan valinta jätetään kiinteistön haltijan päätettäväksi. Sen vuoksi kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksiä on lailla täsmennetty.

Edellytysten täsmentyessä jätelain 149 §:ssä on edellytetty, että sellaisen kunnan, jossa oli aiemmin vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, oli tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä uusien edellytysten perusteella ja tehtävä päätös viimeistään toukokuuhun 2013 mennessä.

Jätehuoltolautakunnan toimialueella on nykyisen jätelain voimaan tullessa (1.5.2012) ollut käytössä saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Kuljetus järjestetään edelleen tällä tavoin. Jätteenkuljetusjärjestelmää on käsitelty Ylä-Savon jätehuoltolautakunnassa vuonna 2013. Saostus- ja umpisäiliölietteet on kuitenkin rajattu 10.4.2013 tehdyn kuljetusjärjestelmäpäätöksen ulkopuolelle, joten saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta ei ole tehty lain edellyttämää päätöstä kuljetusten järjestämisestä. Lietteiden kuljetusjärjestelmä on myös rajattu vuosina 2023 ja 2024 tehtyjen kuljetusjärjestelmäpäätöksien ulkopuolelle.

Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt keväällä 2025 selvitystä päätöksistä jätteenkuljetusten järjestämisestä Ylä-Savossa. Mikäli lain edellyttämää päätöstä jätteenkuljetusjärjestelmästä ei ole tehty,

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

pyysi ELY-keskus esittämään selvityksen siitä, millaisiin toimenpiteisiin jätehuoltolautakunta on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä mahdollisen lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi. Pohjois-Savon ELY-keskukselle toimitetussa selvityksessä on todettu, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunta tulee tarkastelemaan saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta kuljetusjärjestelmää lähitulevaisuudessa. Asiaa tultaisiin käsittelemään jätehuoltolautakunnassa ja päätös tehtäisiin viimeistään vuoden 2026 aikana.

Umpi- ja sakokaivolietteiden kiinteistöittäisestä kuljetuksesta päättäminen
Jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnan vastuulle. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus tulee järjestää lähtökohtaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena (jätelaki 36 §). Jätelain mukaisesti jätteiden kuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena, jos kunta niin päättää ja laissa säädetyt edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät. Ennen kuljetusjärjestelmästä päättämistä on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella. Päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena voidaan tehdä vain silloin, kun jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Eli jätehuoltoviranomainen voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena, jos voidaan perusteellisesti osoittaa, että:

1. Tarjolla on jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luetettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Vaikka jätelain 37 §:n 1 momentissa mainitut edellytykset täyttyisivät, kunnalla ei ole velvollisuutta ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, vaan se voi harkintavaltansa nojalla päättää siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Jätelain 37 §:n 1 momentissa asetettujen edellytysten tarkempi arviointi ei tällöin ole tarpeen.

Jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta,

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Vaikutusarviointi
Päätös on pitkävaikutteinen ja strategian mukainen.
Kuljetusjärjestelmäpäätöksellä on yritysvaikutuksia ja ilmastovaikutuksia.

Päätös toteuttaa strategian tavoittetta
1. Inspiroiva kunta / kaupunki
   - osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti
2. Ihana kunta / kaupunki
   - huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään
4. Kestävä kuntatalous
   - hankintapolitiikkamme on yrittäjäystävällistä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa

Muutoksenhaku
1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus
Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
hankinta- ja logistiikka-asiantuntija
Toimialajohtaja

Oheisaineisto
Pohjois-Savon ELY-keskuksen selvityspyyntö kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetusjärjestelmistä
Pohjois-Savon ELY-keskuksen tiedote, Kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetusjärjestelmät

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Vastaus Pohjois-Savon ELY-keskuksen tietopyyntöön
jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksistä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

MUUTOKSENHAKU

Lainvoimaisuus Jos päätöksestä ei valiteta viimeistään 21.12.2026, se tulee lainvoimaiseksi 22.12.2026.

Pöytäkirja nähtävänä Pöytäkirja on laitettu nähtäville 13.11.2026 Iisalmen kaupungin verkkosivuille http://julkaisu.iisalmi.fi

Tiedoksianto

Asianosaiset:

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Saostus- ja umpisäiliölieteselvitys

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
0.1	27.1.2026	Raporttipohja luotu, kysymyslistaluonnokset tehty	Tia Savolainen	
0.2	23.2.2026	Kyselyiden tulokset	Tia Savolainen	Jaana Pulkkinen
1.0	24.2.2026	Luonnos loppukokoukseen	Tiina Kytö	Tia Savolainen
1.1	31.3.2026	Valmis suunnitelma	Tia Savolainen	Jaana Pulkkinen

Sweco Finland Oy Y-tunnus: 2661738-3
Projekti Ylä-Savon saostus- ja umpisäiliölieteselvitys
Työnumero 25024155
Asiakas Iisalmen kaupunki
Tekijä Tia Savolainen
Päiväys 31.3.2026
Dokumenttiviite 25024155_Ylä-Savon_saostus_ja_umpisäiliölieteselvitys.docx

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sisältö

Muutosluettelo 2
1 Johdanto 4
2 Lainsäädännöllinen tausta 4
3 Kyselytutkimus 4
3.1 Asiakaskysely 5
3.2 Lietekuljetusyrittäjien kysely 8

4 Lietemääräarvio 11
4.1 Arvioiminen 11
4.2 Tulos 12
4.3 Vertailu 13

5 Arvio 37 §:n edellytyksien täyttymisestä 14
5.1 Jätteen kuljetuspalvelujen kattavuus ja luotettavuus sekä kohtuullisuus ja syrjimättömyys 14
5.2 Kunnan jätehuoltomääräyksien noudattaminen 14
5.3 Jätteenkuljetuksen vaikutus jätehuollon toimivuuteen ja turvallisuuteen 15
5.4 Kokonaisvaikutus kotitalouksiin, yrityksiin ja viranomaisiin 16
5.5 Kokonaisharkinta 17

6 Vertailu kunnan järjestämään lietteen kuljetukseen 17
7 Vaikutusten arviointi ja johtopäätökset 19

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

1 Johdanto

Tässä selvityksessä on kartoitettu Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden määrää sekä arvioitu kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen toimivuutta ja lainmukaisuutta.

Työ on tehty, jotta jätehuoltoviranomainen voi arvioida jätelain (646/2011) 37 §:n edellytysten täyttymistä ja vertailla nykyistä kuljetusjärjestelmää kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen.

Raportissa esitellään ensin lainsäädännöllinen tausta, jonka jälkeen kuvataan toteutetut kyselytutkimukset asukkaille ja lietekuljetusyrittäjille, esitetään paikkatietopohjainen lietemääräarvio ja sen vertailu tilastoituihin lietemääriin sekä arvioidaan 37 §:n edellytysten toteutumista, kunnan järjestämän kuljetuksen vaihtoehtoa, vaikutuksia eri osapuoliin ja tehdään kokonaisharkinnan pohjalta johtopäätökset.

Selvityksen on laatinut Sweco Finland Oy:ssä Tia Savolainen, Lassi Tanskanen ja Jaana Pulkkinen yhteistyössä Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan Piia-Reetta Kiljusen ja Roosa Saarisen kanssa. Lisäksi aineistona on käytetty alueen asukkaille ja lietekuljetusyrittäjille tehtyjen kyselyjen vastauksia.

2 Lainsäädännöllinen tausta

Jätelain (646/2011) 37 §:ssä säädetään kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksistä seuraavasti:

1. Näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset:
    a. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
    b. noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte toimitetaan kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

3 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus toteutettiin Microsoft Formsilla. Tutkimuksen kysymykset esitetään liitteessä 1. Kyselyjä oli kaksi: toinen alueen asukkaille ja toinen lietekuljetusyrittäjille.

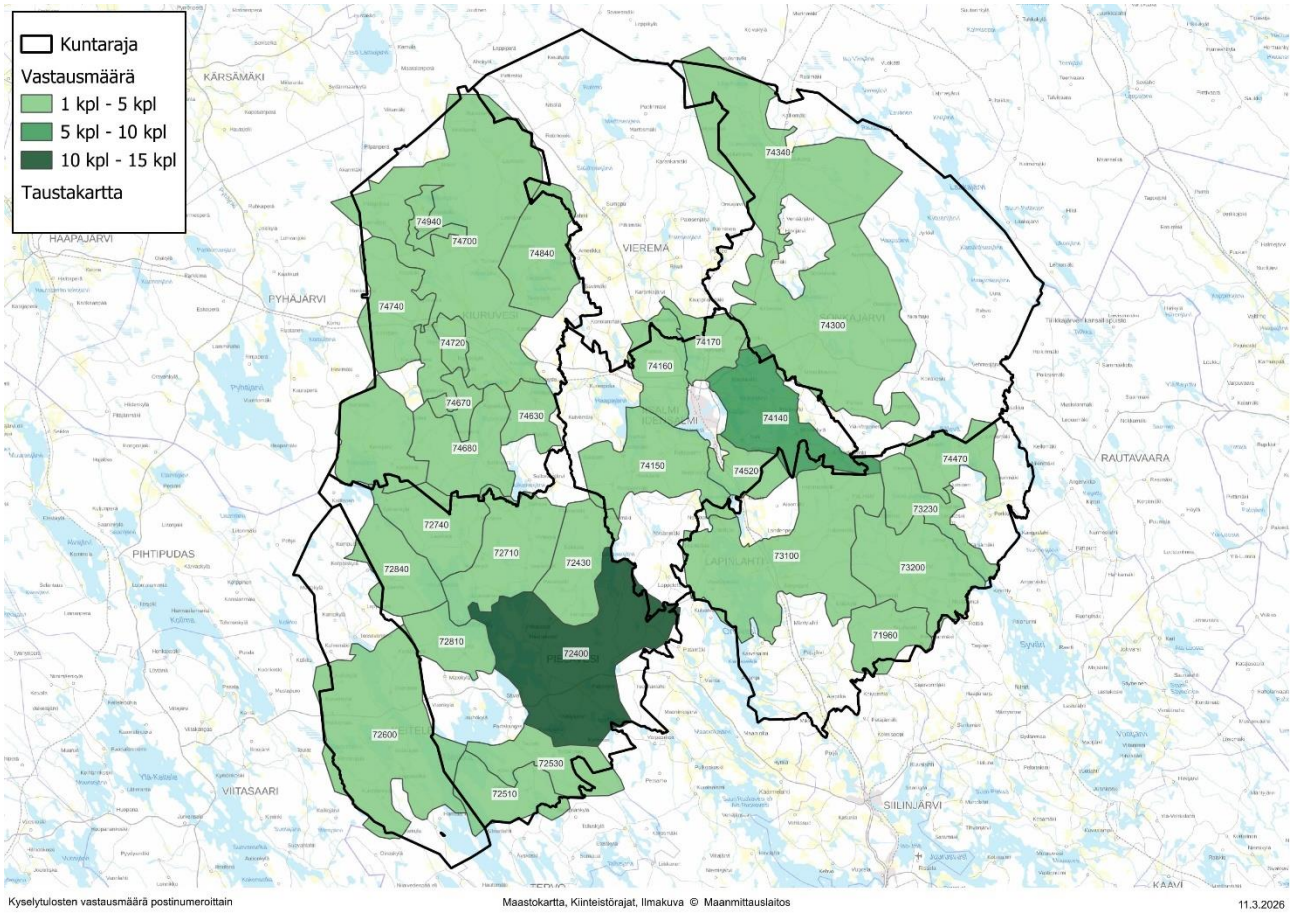
Asukkaille linkki kyselyyn jaettiin kuntien nettisivuilla, paikallislehdissä ja sosiaalisessa mediassa. Kyselyyn vastanneet saivat halutessaan osallistua lisalmi-aiheisen tuotepaketin arvontaan.

Lietekuljetusyrittäjille soitettiin ja toimitettiin linkki sähköpostitse, tai he saivat vastata myös puhelun aikana. Ylä-Savon jätehuoltoviranomainen toimitti konsultille yrittäjien yhteystiedot.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3.1 Asiakaskysely

Asiakaskyselyyn vastasi 73 asukasta, jotka järjestävät lietteenkuljetuksensa itse. Vastaajat olivat seuraavassa kuvassa esitetyiltä postinumeroalueilta (Kuva 1).

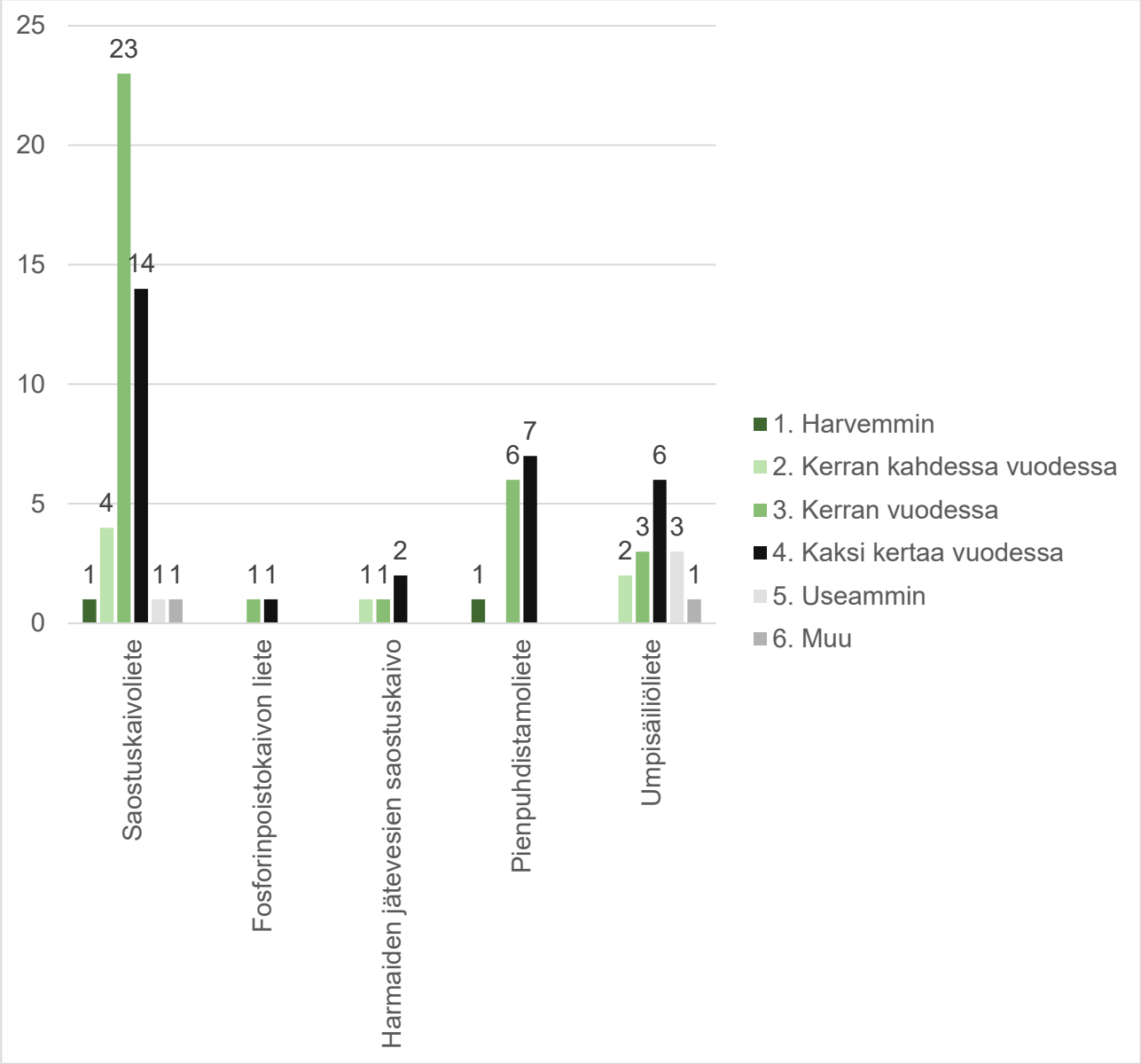
Kuva 1 kyselytutkimuksen vastausmäärät postinumeroittain

Vastaajien kiinteistöjen tyypit olivat seuraavat:

Kiinteistön pääasiallinen rakennustyyppi	LKM
Asuinrakennus	62
Liike - tai julkinen rakennus	1
Lomarakennus (mökki)	9
Vapaa-ajan asunto	1

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Vastaajien kiinteistöiltä kerätään yhtä tai useampaa lietetyyppiä. Kiinteistöiltä kerättävät lietetyypit ja niiden tyhjennystiheys on esitetty kuvaajassa Kuva 2.

Kuva 2 Lietetyypit ja niiden kaivojen ja säiliöiden tyhjennystiheydet asukaskyselyn mukaan. Yhdellä kiinteistöllä voi muodostua useampaa lietetyyppi, minkä takia yksittäisten arvojen lukumäärä kuvaajassa ylittää vastausten lukumäärän.

57 vastaajaa nimesi tietyn yrittäjän, jolta tilaa lietetyhjennyksen. 14 vastaajaa viittasi yleisesti paikalliseen toimijaan tai paikallisiin toimijoihin. Kaksi vastaajaa kertoi tilaavansa kuljetuksen vaihdellen yrittäjiä.

72 vastaajaa pitää lietekuljettajan tilausta helppona. 65 vastaajaa tiesi, keneltä kysyä lietekuljetusta alueellaan, 6 ei ja yksi vastaaja korosti, että tietää vain yhden muttei vaihtoehtoisia toimijoita. Yhden vastaajan vastaus oli epäselvä. 60 vastaajan mukaan alueella toimii useita kuljetusyrityksiä, 4 vastaajan mukaan vain yksi ja 9 ei tiennyt.

Kaikki vastaajat ilmoittivat, että lietekuljetus on saapunut ajallaan.

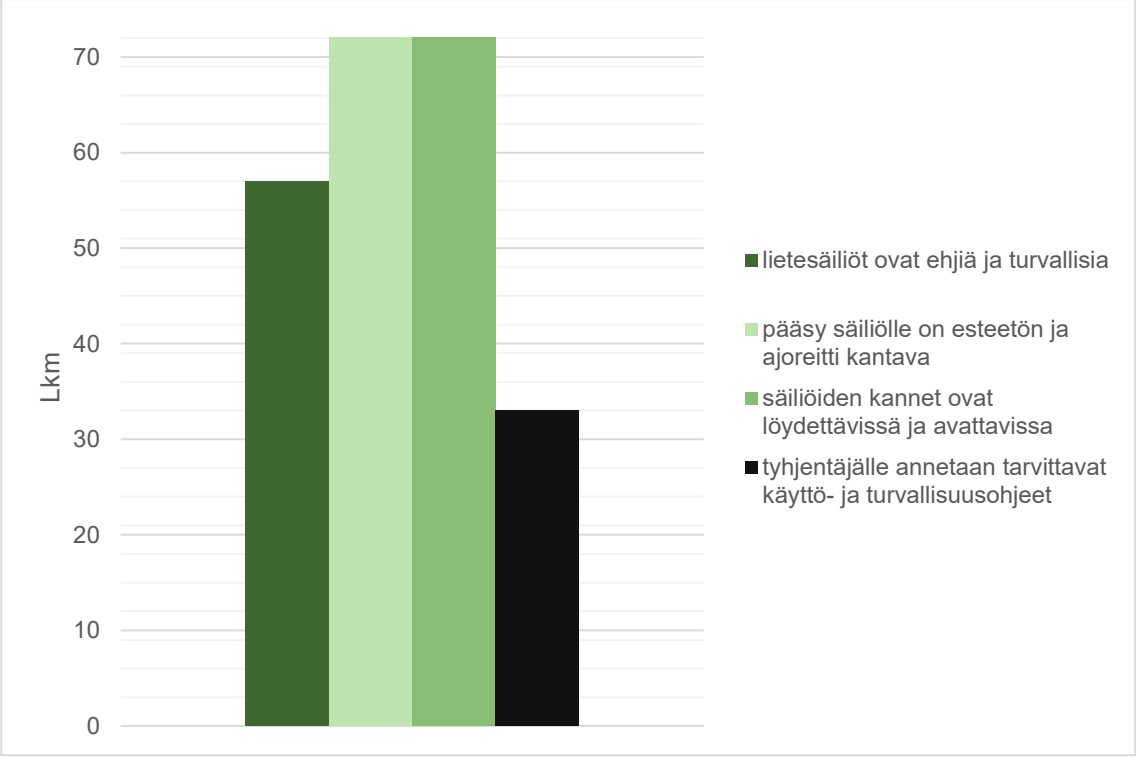
Lietekuljetusten laskutus on ollut selkeää ja ongelmatonta 70 vastaajan mielestä. Kaksi vastaajaa vastasi kysymykseen kielteisesti. Yksi vastaaja korosti, ettei laskussa ollut juurikaan maksuaikaa. 61 vastaajaa olivat tyytyväisiä lietekuljetuksen hintaan ja ehtoihin, kun taas 12 vastaajaa ei ollut. Hintatiedot ovat olleet helposti saatavilla 55 vastaajan mielestä, kun taas 14 mielestä ei. Kolme vastaajaa ei kokenut tarpeelliseksi kysyä hintoja. Yksi vastaaja kertoi, että hinnat saa kysymällä helposti.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

54 vastaajaa ilmoitti, että heidän käyttämänsä kuljettaja on jätehuoltorekisterissä, 18 ei tiennyt asiaa ja yksi luuli niin olevan.

12 vastaajaa ei tiennyt minne lietteet tyhjennetään, mutta 61 ilmoitti niiden menevän kunnan määräämään vastaanottopaikkaan.

Lietetyhjennyksen saapuessa vastaajat ilmoittivat huolehtivansa kuvaajassa esitetyistä asioista (Kuva 3).

Kuva 3 Tehtäviä, joista vastaajat kertoivat huolehtivansa sekä vastauksien lukumäärä

Vastaajista 40 pitää kirjaa lietetyhjennyksistä, 2 arkistoi laskut ja 31 ei pidä kirjaa.

Vain 2 vastaajaa käsittelee lietettä itse, ja he ovat tehneet kirjallisen ilmoituksen jätehuoltoviranomaiselle.

70 vastaajaa koki lietteenkuljetuksen sujuvaksi ja sen auttavan nykyisellään jätehuollon toimivuutta kunnassa. Kaksi vastaajaa ei kokenut näin, joista toinen kertoi syyksi etäisyyden tai hinnan. Yksi vastaaja korosti, että useampi toimija tai keskitetty (lietekuljetus) vain yhdelle (toimijalle) voisi tuoda hintaetuja.

57 vastaajan mielestä lietteenkuljetus nykyisellään tukee jätehuollon alueellista kehittämistä. 9 vastaajan mielestä se ei tue alueellista kehittämistä, 4 vastaajaa ei tiennyt, 2 mielestä jätehuoltoa ei tarvitse alueellisesti kehittää ja 1 ei ymmärtänyt kysymystä.

3 vastaajaa oli havainnut tai epäillyt terveys- tai ympäristöhaittoja lietteenkuljetuksen yhteydessä. Kaksi vastaajaa kertoi putkista vuotavan nestettä pihaan. Yksi vastaaja kertoi autoista pääsevän öljyä. Yksi epäili, että eräs toimija ei toimi lain mukaan.

57 vastaajaa tilaisi lietekuljetuksen mieluiten suoraan yksityisyrittäjältä, 11 yhdeltä toimijalta alueella (kuten kunnalliselta jätehuoltoyhtiöltä), 4 ei osannut sanoa ja 1 kertoi asian riippuvan hinnasta. Suoraan yksityisyrittäjältä tilaavista 30 ei perustellut valintaansa. Perusteluina mainittiin kustannukset (1 vastaaja), paikallisuus (7), palvelun laatu (1), nykyisen järjestelmän toimivuus (14) ja valinnanvapaus (4). Yhdeltä toimijalta tilaavista 8 ei perustellut valintaansa. Perusteluina mainittiin kustannukset (1 vastaaja), selkeys (1) ja nykyisen järjestelmän toimivuus (1). Niistä neljästä, jotka eivät osanneet sanoa, yksi perusteli vastauksensa sillä, että lietekuljetukset toimivat nykyisellään.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Muita kommentteja tai ehdotuksia lietteenkuljetuksen järjestämiseen jätti 29 vastaajaa. Konsultti yhtenäisti vastaukset ja seuraavista teemoista jätettiin avoimia vastauksia:

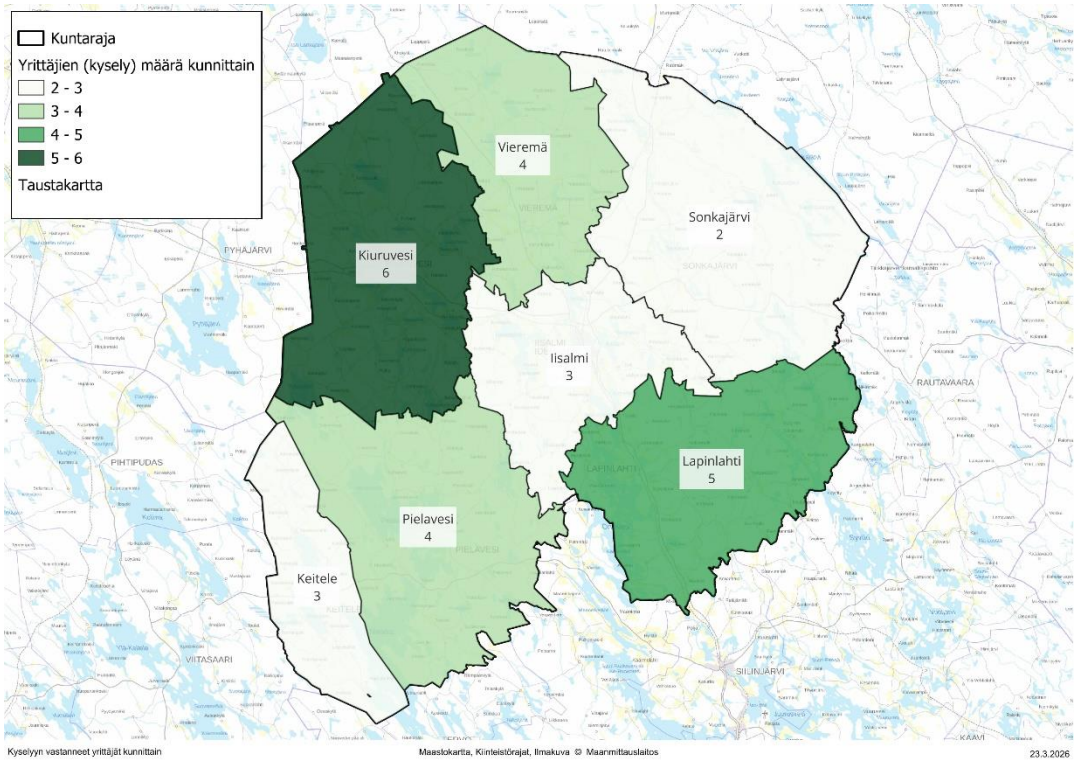
- Valinnanvapauden kannatuksesta (4 kommenttia)
- Kustannusten kasvusta ja toiveesta niiden hillintään (9 kommenttia)
- Järjestelmä toimii nykyisellään (5 kommenttia)
- Yksilöllisten tarpeiden huomioimisesta (3 kommenttia)
- Yrittäjän kehuja (4 kommenttia)
- Yksittäiset kommentit:
    - Toive useammasta yrittäjästä
    - Toive säännöllisestä lietteenkuljetuksesta, jota ei tarvitse tilata
    - Tyytymättömyys kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen
    - Toive tyhjennysvälin harventamisesta

3.2 Lietekuljetusyrittäjien kysely

Ylä-Savon jätehuoltoviranomaisen toimittaman listan mukaan alueella toimii 31 lietekuljetusyrittäjää. Konsultti soitti kaikki yrittäjät läpi, ja heistä 17 vastasi kyselyyn puhelimessa tai itsenäisesti linkin kautta. 3 yrittäjää ei saatu puhelimitse kiinni, ja heille toimitettiin sähköpostitse linkki kyselyyn. 6 yrittäjistä ei kuljeta sako- ja umpisäiliölietettä tai toimi alueella. 2 listan yrittäjää ei saanut vastauslinkkiä, koska yksi ei vastannut puheluihin eikä sähköpostiosoite ollut toimiva ja yhden puhelinnumeron epäiltiin olevan väärä, koska vastannut henkilö ei ole koskaan ajanut lietettä.

Kyselyyn saatiin vastauksia määräpäivään mennessä 17 yrittäjältä. Yksi yrittäjä kertoi, ettei tee alueella tyhjennyksiä, mutta on ottanut lietettä mukaan satunnaisesti muun keikan yhteydessä. Yksi yrittäjä kertoi kuljettavansa vain sikaloiden lietteitä. Näiden yrittäjien vastauksia ei ole sisällytetty tuloksiin, joten tuloksia huomioidaan 15 yrittäjältä.

Vastanneet yrittäjät toimivat seuraavilla alueilla vastaustensa perusteella (Kuva 4)

Kuva 4 Alueella toimivien yrittäjien määrä kunnittain yrittäjäkyselyn vastausten perusteella.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Yrittäjät purkavat kuormaansa seuraaviin purkupaikkoihin:

Purkupaikka	Yrittäjien lkm
Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan lietteen toimituspaikat	**14**
Iisalmen jätevedenpuhdistamo	2
Kiuruveden jätevedenpuhdistamo	4
Kunnan vastaanottopaikka	2
Pielaveden jätevedenpuhdistamo	1
Varpaisjärven jätevedenpuhdistamo	1
Vieremän Veden ja Lämmön vastaanottopiste	1
Sonkajärven jätevedenpuhdistamo	1
Sukevan jätevedenpuhdistamo	1
Vieremän jätevedenpuhdistamo	1
Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan ulkopuoliset lietteen toimituspaikat	**7**
Maaningan jätevedenpuhdistamo	1
Tervon jätevedenpuhdistamo	1
Pyhäsalmen jätevedenpuhdistamo	1
Riihisalmen jätevedenpuhdistamo?	1
Siilinjärven jätevedenpuhdistamo	1
Nilsiän jätevedenpuhdistamo	1
Maaninka Jätekukko	1

14/15 yrittäjällä on kuljetusvälineessä mukana voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä ja sen voi esittää kysyttäessä. Yhden vastaus oli epäselvä.

13/15 yrittäjästä laativat aina siirtoasiakirjan. Yksi yrittäjä ei laadi siirtoasiakirjaa ja yhden vastaus oli epäselvä. 12 yrittäjää toimittaa siirtorekisteriin kiinteistöittäin ja jätelajeittain eritellyt tyhjennystiedot kolmen kuukauden kuluessa kuljetuksesta. Yksi yrittäjä ei toimita. Yksi yrittäjä toimittaa pari kertaa vuodessa. Yksi ilmoitti tekevänsä ilmoituksen Jätekukon sovelluksella.

Kuljetusajoneuvojen kuntoon ja niistä tapahtuneisiin vuotoihin liittyen 11 yrittäjää vastasi, että vuotoja ei ole. Kolme yrittäjää mainitsi, että purkupaikalla on tapahtunut vuotoja, jotka johtuvat letkuista. Yksi yrittäjä ei ole vielä ajanut kuormia.

Vain 1 yrittäjä kannatti siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Silloinkin vain, jos yrittäjän paperityö ei lisäänny. Yksi vastaaja ei osannut sanoa. 13/15 yrittäjästä ei kannattanut kunnan järjestämää lietteenkuljetusta.

Kaksi yrittäjää välivarastoi lietettä. He eivät ole sopineet asiasta kunnan kanssa, mutta lietteen välivarastointia tapahtuu vain ajoneuvossa yön yli, kunnes kuorma viedään puhdistamolle. Yksi yrittäjistä ilmoitti, että lietteen välivarastoinnista on ELYn kirjallinen lausunto, ja toinen, ettei sille ole lupaa.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Vastaajat kuvasivat hintoja vastaamalla avoimeen kysymykseen. Konsultti yhtenäisti vastaukset seuraavasti:

Yhtenäistetty vastaus	Yrittäjien lkm
puhdistamon hinnan mukaan, kertahinta	3
kuutiohinta, kertahinta, kilometrihinta	2
puhdistamon hinnan mukaan, tuntihinta	2
tuntihinta	1
ei osaa sanoa	1
Jätekukon hinnasto, kertahinta	1
Jätekukon hinnasto, kilometrihinta, tuntihinta	1
Jätekukon hinnasto, vyöhykehinta	1
kaivokohtainen hinnoittelu	1
kertahinta	1
kuutiohinta, kertahinta, tuntihinta	1

Hintojen suuruuksia kuvattiin seuraavasti:

" 20km säteellä puhdistamosta kiinteä hinta 100€ ja sen yli menevältä matkalta n. 2,5€/km. Kuutiohinta n. 15€/m³"

" Matka puhdistamolta kohteeseen 50€. Kuutiohinta puhdistamon hinnan mukaan 6-7€/m³"

"kuutio puhdistamon hinnan mukaan, n. 14,90/m³. Kertahinta 85€+ alv"

"11,90€/m³. 85€/tyhjennys, kauempaa 80€/tunti, alv 0"

" Käyntikohtainen hinta. Puhdistamo laskuttaa kuutioiden mukaan 4€/m³ umpikaivosta 6€/m³ sakokaivosta".

13 yrittäjistä perii eri hintaa eri alueilla, joista 7 ilmoitti hinnan riippuvan etäisyydestä esimerkiksi kilometri- tai tuntihinnan kautta. 1 ilmoitti, ettei hinta muutu eri alueilla. Yksi vastaaja ilmoitti, että hinnoittelu on kaivokoosta riippuva.

Vastaajat kuvasivat kaivojen kuntoa ja niille pääsyä vastaamalla avoimeen kysymykseen. Konsultti yhtenäisti vastaukset. 11 yrittäjää ilmoitti, että kaivot ovat keskimäärin, pääsääntöisesti tai täysin hyväkuntoisia. Kaksi yrittäjää ilmoitti, että kaivot eivät aina ole kunnossa tai että niissä on kunto-ongelmia. Yksi ei kommentoinut kaivojen kuntoa. Yhdellä ei ollut vielä yhtään kuljetusta ajettuna.

Vastauksissa tuotiin esiin myös käytännön haasteita, kuten pihasuunnittelun vaikutus kaivojen saavutettavuuteen – kaivoille tulisi jatkossakin päästä esteettä. Lisäksi mainittiin tarve parantaa puhdistamolle johtavia teitä.

4 vastaajaa jätti avoimia näkemyksiä mahdollisesta kilpailutuksesta ja kunnalliseen lietteenkeräykseen siirtymisestä. Vastaajat toivat esiin huolia mahdollisen kunnan järjestämän kilpailutuksen tai kunnallisen lietetyhjennysjärjestelmän vaikutuksista pieniin alan yrityksiin. Vastaajat suhtautuivat kriittisesti kunnalliseen kuljetukseen siirtymiseen. Heidän mukaansa järjestelmä voisi heikentää pienyritysten kannattavuutta, koska kunnan tai kuntayhtiön väliin tuleva kate pienentäisi yritysten tuloja ja vaikeuttaisi kalustoinvestointeja sekä toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua. Vastauksissa arvioitiin myös, että määräaikaiset kilpailutukset voivat johtaa vakituisten työpaikkojen menetyksiin ja heikentää paikallista verokertymää.

Osa vastaajista kertoi toiminnan jatkamisen olevan epävarmaa tai päättymässä. Syinä mainittiin erityisesti lisääntyvä hallinnollinen työ, joka koettiin kuormittavaksi etenkin silloin, kun lietetyhjennys ei ole päätoiminen elinkeino.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

4 Lietemääräarvio

4.1 Arvioiminen

Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella muodostuvien lietteiden määräarvio tehtiin paikkatietopohjaisella laskennalla, jossa lähtötietoina käytettiin kiinteistön sijaintia suhteessa viemäröinnin toiminta-alueisiin, vesistöihin ja pohjavesialueisiin. Kiinteistöistä huomioitiin asuinrakennukset ja vapaa-ajan rakennukset maastotietokannan mukaan. Jätehuoltolautakunnalta saadun tiedon mukaan rakennuksista ei huomioitu tyhjillään olevia rakennuksia. Asuinkuntien koot ja tyhjillään olevien rakennusten osuus kunnittain on seuraava:

Kunta	Hlö/asuinkunta	% tyhjänä
Iisalmi	1,90	13 %
Keitele	1,87	32 %
Kiuruvesi	1,93	27 %
Lapinlahti	1,96	21 %
Pielavesi	1,89	27 %
Sonkajärvi	1,89	32 %
Vieremä	2,02	30 %

Ensin tunnistettiin kiinteistöt, joilta muodostuu lietettä, eli ne eivät ole liittyneet viemäriin. Tällaisiksi kiinteistöiksi määritettiin ne, jotka eivät sijaitse vesihuoltolaitosten tai vesiosuuskuntien viemäröinnin toiminta-alueella.

Toiseksi määritettiin kiinteistöillä pääasiallisesti tuotettavan lietteen tyyppi joko sakokaivolietteeksi tai umpisäiliölietteeksi. Sellaisille kiinteistöille, jotka sijaitsevat pohjavesialueella tai alle 100 metrin etäisyydellä vesistöstä, määritettiin umpisäiliö, ja muille sakokaivo.

Kolmanneksi kiinteistöille laskettiin tuotettavan lietteen tyypin ja käyttöluokan (asuinrakennus/vapaa-ajan rakennus) mukaan lietteen tuotantokerroin:

Lietetyyppi	Kiinteistön käyttöluokka	Tuotantokerroin
Umpisäiliöliete	Asuinrakennus	11,3 m³/v (Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, 2020)
Umpisäiliöliete	Vapaa-ajan rakennus	3,68 m³/v (Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, 2020)
Sakokaivoliete	Asuinrakennus	1,5 m³/hlö/v (Lahden seudun jätehuoltoviranomainen, 2024)
Sakokaivoliete	Vapaa-ajan rakennus	0,4 m³/hlö/v (Lahden seudun jätehuoltoviranomainen, 2024)

Sakokaivolietteiden tuotantokertoimet kerrottiin ko. kunnan keskimääräisellä asuntokunnan koolla.

Tuotantokertoimien määrittelyssä hyödynnettiin saatavilla olevia alueellisia selvityksiä ja asiantuntija-arvioita. Umpisäiliölietteen muodostumismääränä käytettiin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n selvityksessä esitettyä arvoa, joka perustuu Kemiönsaaressa toteutuneisiin kerättyihin lietemääriin. Sakokaivolietteen muodostumismäärä puolestaan perustuu Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatimaan arvioon sakokaivolietteen tuotannosta. Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toimialueelta ei ole saatavilla luotettavaa aluekohtaista arviota lietteen tuotantokertoimista. Tästä syystä tuotantokertoimina käytettiin muiden jätehuoltoalan toimijoiden esittämiä, parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuvia arvioita.

Kiinteistökohtaiset arviot laskettiin yhteen kuntatasolle muodostaen kokonaislietemääräarvion per kunta.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

4.2 Tulos

Lietemääräarvion laskennan tulos esitetään seuraavissa taulukoissa. Umpisäiliölietteen lietemääräarvio on seuraava:

	Asuinrakennuksia (kpl)	Asuinrakennuksien lietemäärä (m³/v)	Vapaa-ajan rakennuksia (kpl)	Vapaa-ajan rakennuksien lietemäärä (m³/v)
Iisalmi	383	3765	661	2432
Keitele	181	1391	295	1086
Kiuruvesi	427	3522	762	2804
Lapinlahti	569	5079	1119	4118
Pielavesi	387	3192	1240	4563
Sonkajärvi	255	1959	712	2620
Vieremä	372	2943	417	1535
Yht.		21852		19158

Sakokaivolietteen lietemääräarvio on seuraava:

	Asuinrakennuksia (kpl)	Asuinrakennuksien lietemäärä (m³/v)	Vapaa-ajan rakennuksia (kpl)	Vapaa-ajan rakennuksien lietemäärä (m³/v)
Iisalmi	1477	3656	185	140
Keitele	554	1055	94	70
Kiuruvesi	2092	4418	209	161
Lapinlahti	1703	3955	327	256
Pielavesi	1254	2593	292	221
Sonkajärvi	1220	2358	235	178
Vieremä	963	2 039	127	102
Yht.		2 0075		1129

Kokonaislietemääräarvio molemmille kiinteistöluokille yhteensä on seuraava:

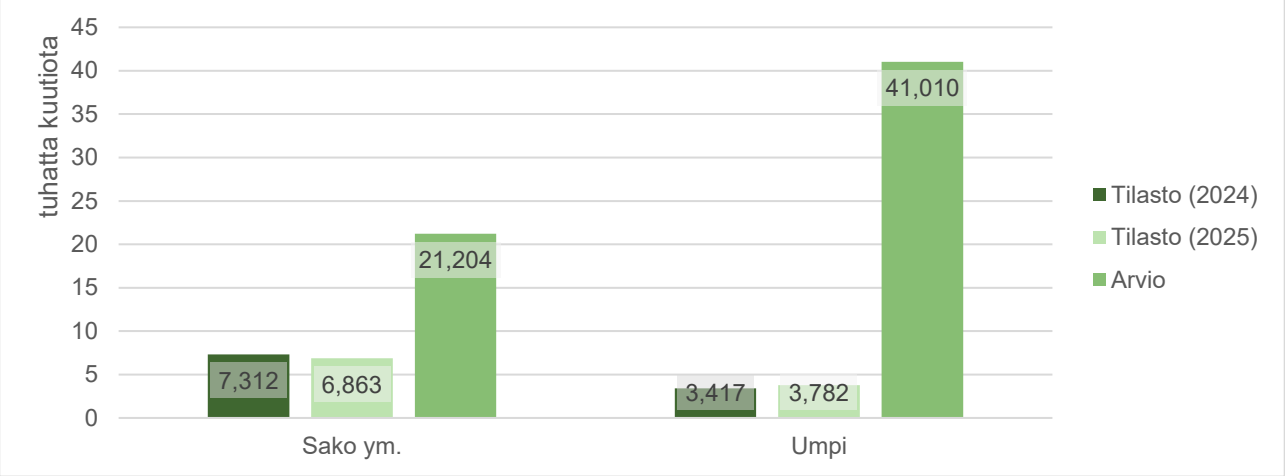
Lietetyyppi	Umpisäiliöliete	Sakokaivoliete
Iisalmi	6198	3797
Keitele	2476	1125
Kiuruvesi	6326	4579
Lapinlahti	9197	4212
Pielavesi	7756	2813
Sonkajärvi	4580	2536
Vieremä	4477	2142
Yht.	41010	21204

Rakennusten lukumäärä sisältää myös tyhjillään olevien rakennusten lukumäärän, mutta lietemääräarviossa niiden tuottama lietemäärä on 0 m³/v.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

4.3 Vertailu

Lietemäärätuloksia verrattiin Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan lietemäärätilastoihin. Tilastoidut lietemäärät ovat merkittävästi alempia kuin arvioidut muodostuvan lietteen määrät (Kuva 5).

Kuva 5 Lietemäärätilastojen 2024 ja 2025 tietojen ja lietemääräarvion vertailu

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

5 Arvio 37 §:n edellytyksien täyttymisestä

5.1 Jätteen kuljetuspalvelujen kattavuus ja luotettavuus sekä kohtuullisuus ja syrjimättömyys

Jätelain (646/2011) 37 §:ssä määrätään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, että tarjolla on oltava jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Asukaskyselyn perusteella alueella on pääosin kuljetuspalveluja kattavasti. 82 % vastaajista kertoo alueellaan toimivan useita yrittäjiä. 89 % vastaajista kertoo tietävänsä, keneltä kysyä lietekuljetusta. 99 % vastaajista pitää lietekuljetuksen tilaamista helppona. Asukaskyselyn perusteella alueella on kuljetuspalveluja luotettavasti. Kaikki vastaajat ilmoittivat, että kuljetus on saapunut ajallaan sovittuna aikana. Asukaskyselyn perusteella alueella on pääosin kuljetuspalveluja kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. 96 % vastaajista koki laskutuksen selkeäksi ja 84 % oli tyytyväisiä hintaan ja ehtoihin. 19 % vastaajista koki, että hintatiedot ovat vaikeasti saatavilla.

Lietekuljetusyrittäjien kyselyn perusteella lietteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kyselyyn vastanneista yrittäjistä noin 93 % ilmoitti, että kuljetusvälineessä on mukana voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä ja se voidaan esittää pyydettäessä, ja noin 87 % laatii aina siirtoasiakirjan, mikä osoittaa, että valtaosa toimii rekisteröityneinä ja velvoitteensa tuntevina palveluntarjoajina. Tyhjennystietojen toimittamisessa noin 80 % ilmoitti toimittavansa tiedot siirtorekisteriin kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltynä kolmen kuukauden kuluessa kuljetuksesta, ja vain pieni osa poikkeaa tästä, mikä tukee kokonaisuutena luotettavaa toimintaa. Kuljetusajoneuvojen kuntoa ja vuotoriskejä koskien noin 73 % vastaajista ilmoitti, ettei vuotoja ole, ja noin 20 % raportoi ainoastaan letkuvuotoja purkupaikalla, jotka ovat rajattuja ja hallittavissa olevia, mikä viittaa siihen, ettei palvelun toteutustapa aiheuta tavanomaisesta poikkeavaa ympäristöriskiä. Hinnoittelun osalta yrittäjillä on käytössä useita erilaisia maksuja ja niiden yhdistelmiä – kuutio-, kilometri-, tunti- ja kertahinta sekä osin puhdistamon hinnan tai Jätekukon hinnaston perusteella määräytyvä hinnoittelu. Vaikka kuutiohinnoissa on alueen sisällä selvää hajontaa, kiinteät käynti- tai kertahinnat asettuvat melko samaan tasoon, ja noin 87 % perii eri hintaa eri alueilla pääsääntöisesti etäisyydestä johtuvien kustannuserojen perusteella. Tämä kokonaisuus viittaa siihen, että hinnanvaihtelut selittyvät pääosin todellisilla kustannustekijöillä eivätkä syrjivillä perusteilla, ja että palvelun hinnoittelu ja ehdot ovat keskimäärin kohtuullisia.

Asiakas- ja yrittäjäkyselyt viittaavat siihen, että niille kiinteistöille ja yrittäjille, jotka ovat aktiivisesti järjestelmässä ja vastanneet kyselyihin, kuljetuspalvelut ovat hyvin saatavilla, toimivat luotettavasti ja ehdot koetaan pääosin kohtuullisiksi ja syrjimättömiksi. Kuljettajia on useita, kalusto on pääosin hyväkuntoista ja palvelu koetaan sujuvaksi. Kuitenkin, kun laskennallista lietteen muodostumismäärää verrataan tilastoituihin kuljetus- ja vastaanottomääriin, sakokaivolietteestä tilastoitu osuus on vain noin 31–34 % (7 312–6 863 tuhatta m³ vs. arvio 21 204 tuhatta m³) ja umpikaivolietteestä vain noin 8–9 % (3 417–3 782 tuhatta m³ vs. arvio 41 010 tuhatta m³). Näin suuri ero osoittaa, että merkittävä osa muodostuvasta lietteestä ei näy virallisessa kuljetus- ja vastaanottotilastossa, mikä tarkoittaa, että palvelujen tosiasiallista kattavuutta ja luotettavuutta ei voida pitää riittävänä koko järjestelmän tasolla. Tältä osin jätelain 35 §:n 2 momentin – ja sitä kautta 37 §:n – edellytys ei lietteiden osalta täyty.

5.2 Kunnan jätehuoltomääräyksien noudattaminen

Jätelain (646/2011) 37 §:ssä määrätään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, että on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Asukaskyselyn perusteella alueella tyhjennetään lietesäiliöitä pääosin jätehuoltomääräysten mukaan. Saostus- ja pienpuhdistamolietteet (saostussäiliöt, pienpuhdistamot) on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa, käytännössä useita kertoja vuodessa. 88 % sakokaivoista tyhjennetään vastausten mukaan vähintään kerran vuodessa. 80 % umpisäiliöistä tyhjennetään vähintään kerran vuodessa.

Asukaskyselyn perusteella alueen lietteet viedään pääosin jätehuoltomääräysten mukaan kunnan määräämään vastaanottopaikkaan jätehuoltorekisterissä olevan yrittäjän toimesta. 84 % vastaajista kertoi,

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

että lietteet viedään kunnan määräämiin lietteiden vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin. 74 % uskoo kuljettajan olevan jätehuoltorekisterissä.

Asukaskyselyn perusteella voidaan todeta, että jätehuoltomääräyksiä noudatetaan ainakin osittain kiinteistöjen omissa velvoitteissa. Vähintään osista jätehuoltomääräysten mukaisista esivalmisteluista huolehditaan hyvin: noin 99 % vastaajista ilmoitti, että lietesäiliölle on esteetön pääsy ja säiliön kansi on helposti avattavissa. Kirjanpitoa lietetyhjennyksistä pidetään osittain: noin 55 % vastaajista kertoo pitävänsä jollakin tavalla kirjaa lietetyhjennyksistä. Lisäksi omatoimikäsittelyä harjoittavista vastaajista kaikki ovat ilmoittaneet toiminnastaan jätehuoltoviranomaiselle.

Lietekuljetusyrittäjien kyselyn perusteella jätehuoltomääräyksiä noudatetaan pääasiassa hyvin. Kyselyyn vastanneista yrittäjistä noin 93 % ilmoitti, että kuljetusvälineessä on mukana voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä ja se voidaan esittää pyydettäessä, ja noin 87 % laatii aina siirtoasiakirjan. Tyhjennystietojen toimittamisessa noin 80 % ilmoitti toimittavansa tiedot siirtorekisteriin kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltynä kolmen kuukauden kuluessa kuljetuksesta. Kuljetusajoneuvojen kuntoa ja vuotoriskejä koskien noin 73 % vastaajista ilmoitti, ettei vuotoja ole, ja noin 20 % raportoi ainoastaan letkuvuotoja purkupaikalla, jotka eivät aiheuta tavanomaisesta poikkeavaa ympäristöriskiä.

Osa yrittäjistä kertoo vievänsä lietteensä myös Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toiminta-alueen ulkopuolelle, mutta suuri osa ilmoittaa toimittavansa lietettä joko vain tai myös Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen purkupaikkaan.

Välivarastointi on pääosin jätehuoltomääräysten mukaista: vain noin 13 % vastaajista ilmoitti välivarastoivansa lietettä ja silloinkin varastointi tarkoittaa käytännössä sitä, että liete on ajoneuvossa yön yli ennen purkamista puhdistamolle.

Kaivojen kunto ja saavutettavuus ovat yrittäjien arvioiden perusteella pääasiassa jätehuoltomääräysten mukaisia. Avoimeen kysymykseen annettujen vastausten yhtenäistämisen jälkeen noin 73 % vastaajista kuvasi kaivot keskimäärin, pääsääntöisesti tai täysin hyväkuntoisiksi ja saavutettaviksi.

Jätehuoltomääräysten mukaan sakokaivo- ja pienpuhdistamolietteet sekä umpikaivolietteet on tyhjennettävä vähintään määräysten mukaisin vähimmäisvälein, luovutettava rekisteröidyille kuljettajille ja toimitettava kunnan/kunnallisen jäteyhtiön osoittamiin vastaanottopaikkoihin, ja kuljettajien on toimitettava tyhjennys- ja kuljetustiedot viranomaiselle kiinteistökohtaisesti. Se, että sakokaivolietteen tilastoidut määrät jäävät noin kolmannekseen arviosta ja umpikaivolietteen tilastoidut määrät vain noin kymmenesosaan arviosta, viittaa siihen, että joko tyhjennysvälejä ei yleisesti noudateta, kaikkea lietettä ei toimiteta määrättyihin vastaanottopaikkoihin tai kuljetus- ja vastaanottotietoja ei toimiteta tai kirjata asianmukaisesti. Voi olla, että niitä myös käsitellään jätehuoltomääräysten, jätelain tai ympäristölupien vastaisesti (esim. luvaton omatoiminen käsittely). Tässä tilanteessa kuljetusjärjestelmää ei voida pitää jätehuoltomääräysten toteutumisen kannalta luotettavana, eikä 35 §:n 2 momentin noudattamista voida katsoa tosiasiallisesti täyttyväksi lietteiden osalta.

Tämä massaepätasapaino osoittaa, että vaikka asukas- ja kuljettajakyselyjen perusteella palvelu näyttäytyy kattavana ja kohtuullisena osalle kiinteistöistä, järjestelmätasolla 35 §:n 2 momentissa edellytetty jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteiden toimittaminen kunnan määräämään vastaanottopaikkaan ei tosiasiallisesti toteudu lietteiden osalta koko kunnan alueella.

5.3 Jätteenkuljetuksen vaikutus jätehuollon toimivuuteen ja turvallisuuteen

Jätelain (646/2011) 37 §:ssä määrätään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, että jätteenkuljetuksen on edistettävä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tuettava jätehuollon alueellista kehittämistä eikä se saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Asukaskyselyn perusteella lietekuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. 96 % vastaajista kokee, että lietteenkuljetus toimii sujuvasti ja auttaa jätehuollon toimivuutta kunnassa. 78 % katsoo, että lietteenkuljetus tukee jätehuollon alueellista kehittämistä. Vain 4 % oli havainnut tai epäillyt lieviä ympäristöhaittoja lietteenkuljetuksen yhteydessä.

Yrittäjäkyselyn perusteella kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus täyttää pääosin jätelain 37 §:n edellytykset. Ympäristö- ja terveysriski on hallittu, sillä kaikki yrittäjät kuvaavat kaluston teknisesti

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

hyväkuntoiseksi ja noin 73 % ilmoittaa, ettei ajoneuvovuotoja ole, ja vuotoja on ollut vain satunnaisesti purkupaikan letkuissa. Valtaosa yrittäjistä (noin 87 %) ei kannattanut ei kannattanut kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen siirtymistä, todennäköisesti siksi, että kunnan järjestämään malliin siirtyminen voisi heikentää erityisesti pienyritysten toimintaedellytyksiä avoimien vastauksien mukaan.

Kyselyt antavat kuvan, että niillä kiinteistöillä ja niiden yrittäjien piirissä, jotka ovat mukana järjestelmässä, jätteenkuljetus toimii teknisesti hallitusti: vuotoriskejä on vähän, kalusto on hyväkuntoista ja tyhjennykset sujuvat pääosin ongelmitta. Kuitenkin massatasapainon perusteella vain osa syntyvästä lietteestä kulkee virallisen järjestelmän kautta. Tämä heikentää jätehuollon kokonaisvaltaista toimivuutta: suunnittelu, mitoitus, reittien optimointi ja käsittelykapasiteetin kehittäminen eivät voi perustua luotettavaan tietoon, ja on ilmeinen riski, että osa lietteistä jää tyhjentämättä tai käsitellään virheellisesti, esimerkiksi määräysten tai lupien vastaisesti. Tällöin ei voida järjestelmätasolla varmistua siitä, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta tai riittävästi ehkäisee terveys- ja ympäristöriskejä, kuten jätelain 37 §:n 2 kohta edellyttää.

5.4 Kokonaisvaikutus kotitalouksiin, yrityksiin ja viranomaisiin

Jätelain (646/2011) 37 §:ssä määrätään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, että vaikutusten tulee olla kokonaisuutena myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kotitalouksien osalta asiakaskyselyn tulokset osoittavat, että noin 99 % vastaajista pitää lietekuljettajan tilaamista helppona, noin 89 % tietää, keneltä lietekuljetusta kysyä, ja noin 82 % kokee, että alueella on useita yrittäjiä. Kaikki vastaajat ilmoittivat lietekuljetuksen saapuneen ajallaan, ja noin 96 % on saanut selkeän ja ongelmattoman laskutuksen ja noin 84 % on tyytyväinen lietekuljetuksen hintaan ja ehtoihin. Hintatiedot ovat olleet helposti saatavilla noin 75 %:lle vastaajista, ja noin 97 % koki lietteenkuljetuksen sujuvaksi ja jätehuollon toimivuutta kunnassa tukevaksi. Avoimissa kommenteissa 29 / 73 vastauksesta, vastaajat nostivat esiin erityisesti valinnanvapauden kannatuksen (4 mainintaa), nykyjärjestelmän toimivuuden (5 mainintaa) ja yrittäjän kehumisen (4 mainintaa), mutta myös kustannusten kasvun ja toiveen niiden hillitsemisestä (9 mainintaa). Näiden tulosten perusteella kotitalouksien asema näyttää subjektiivisesti hyvältä niissä talouksissa, jotka ovat mukana järjestelmässä ja vastanneet kyselyyn. Massaepätasapaino viittaa kuitenkin siihen, että merkittävä osa kiinteistöistä ei joko huolehdi tyhjennyksistä määräysten mukaisesti tai lietteitä ei ohjata viralliseen vastaanottoon. Tämä asettaa kotitaloudet eriarvoiseen asemaan: velvoitteensa hoitavat maksavat tyhjennyksistä ja käsittelystä täyden hinnan, kun taas velvoitteitaan laiminlyövät hyötyvät taloudellisesti lyhyellä aikavälillä.

Yritysten osalta asukaskyselyn vastaajat kertovat alueella olevan useita toimijoita ja arvostavansa paikallisuutta sekä nykyisen mallin toimivuutta. Valinnanvapaus tukee joidenkin yritysten toimintaedellytyksiä (ks. edellinen kappale). Lietekuljetusyrittäjien kyselyn perusteella kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä nähdään yritysten näkökulmasta pääasiassa myönteisenä. 87 % vastaajista vastustaa muutosta kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen ja perustelee kantaansa erityisesti huolella pienten yritysten kannattavuuden heikkenemisestä sekä työpaikkojen ja paikallisen verokertymän vähenemisestä. Osa yrittäjistä pitää hallinnollista taakkaa raskaana jo nykyjärjestelmässä, etenkin silloin, kun lietteenkuljetus ei ole päätoimiala, mikä osoittaa, että järjestelmä ei ole yritysten näkökulmasta ongelmaton, vaikka sen koetaan kokonaisuutena turvaavan paremmin paikallisten toimijoiden asemaa kuin kunnan järjestämään malliin siirtyminen. Massaepätasapaino tarkoittaa kuitenkin, että osa markkinasta jää virallisen järjestelmän ulkopuolelle: joko tyhjennyksiä ei tilata lainkaan määräysten mukaisessa laajuudessa tai osa lietteistä ohjautuu epävirallisiin reitteihin. Tämä voi vääristää kilpailua yritysten välillä: ne kuljetusyrittäjät, jotka hoitavat raportointivelvoitteensa ja ohjaavat lietteet viralliseen vastaanottoon, kantavat myös kaikki niihin liittyvät kustannukset, kun taas velvoitteita kiertävät toimijat saattavat pystyä tarjoamaan palvelua halvemmalla tai jättää osan velvoitteista kokonaan hoitamatta. Samalla massavaje tarkoittaa, että osa mahdollisesta liikevaihdosta jää toteutumatta niiltä yrityksiltä, jotka toimisivat mielellään laajemmassa, määräysten mukaisessa toimintaympäristössä, jos kaikki kiinteistöt olisivat aidosti mukana järjestelmässä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Viranomaisten toiminnan osalta yrittäjäkysely antaa osin ristiriitaisen kuvan tiedon toimittamisesta: pääosa yrittäjistä kertoo noudattavansa raportointivelvoitteita, mutta osa ei, mikä osaltaan selittää, miksi viranomaisten käytettävissä oleva tilastotieto on vajavaista. Jätehuoltoviranomaisen haastattelun perusteella ainakin yksi yrittäjistä ei ole noudattanut raportointivelvoitteita, vaikka kyselyssä niin kertoi tekevänsä, joten ainakin ko. yrittäjän osalta lietetilasto on puutteellinen. Viranomaisten kannalta massaepätasapaino on merkittävä ongelma. Kun sakokaivo- ja umpikaivolietteen tilastoidut määrät ovat selvästi pienemmät kuin laskennallinen muodostumismäärä, viranomaisilla ei ole luotettavaa kokonaiskuvaa siitä, kuinka suuri osa lietteistä todella päätyy asianmukaiseen käsittelyyn. Tämä heikentää:

- mahdollisuuksia arvioida, täyttyvätkö jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit,
- kykyä mitoittaa ja suunnitella vastaanotto- ja käsittelykapasiteettia,
- valvonnan kohdentamista ja vaikuttavuutta sekä
- edellytyksiä tehdä jätelain 37 §:n edellyttämää objektiivista kokonaisharkintaa kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen jatkamisen edellytyksistä.

Lisäksi se, että osa yrittäjistä ei toimita tietoja tai tiedot eivät kirjaudu järjestelmiin, suoraan heikentää viranomaisten tiedonsaantia ja lisää hallinnollista epävarmuutta. Näin tarkasteltuna massaepätasapaino heikentää nimenomaan viranomaisten toiminnan edellytyksiä ja sitä kautta jätelain 37 §:n 3 kohdassa edellytettyä myönteistä kokonaisvaikutusta viranomaisten toimintaan.

Kotitalouksien ja yrittäjien kyselyvastaukset osoittavat, että niillä, jotka hoitavat asiansa ja vastaavat kyselyihin, palvelu koetaan pääosin hyväksi: se on saatavilla, luotettava ja kohtuuhintainen, valinnanvapaus ja paikalliset toimijat nähdään etuina, ja järjestelmä tukee monen yrityksen toimintaedellytyksiä. Toisaalta massavaje tarkoittaa, että osa kiinteistöistä todennäköisesti ei noudata velvoitteitaan, mikä heikentää yhdenvertaisuutta ja saattaa vääristää kilpailua yritysten välillä. Viranomaisten kannalta tilastotietojen vajavuus ja raportoinnin puutteet heikentävät mahdollisuuksia seurata ja valvoa järjestelmää, suunnitella jätehuoltoa ja tehdä jätelain 37 §:n edellyttämää kokonaisharkintaa.

5.5 Kokonaisharkinta

Asiakaskyselyn, lietekuljettajakyselyn sekä lietemääräarvioiden ja lietetilastojen vertailun perusteella voidaan kokonaisharkintana todeta, että vaikka kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus täyttää jätelain 37 §:n edellytykset melko hyvin kyselyjen perusteella, eivät 37 §:n edellytykset näytä lietteiden muodostumisarvion perusteella täyttyvän.

6 Vertailu kunnan järjestämään lietteen kuljetukseen

Alla taulukossa verrataan 37 §:ssä kiinteistön haltijan järjestämässä lietteenkuljetuksessa esiin nousseita ongelmakohtia kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen.

Tarkastelukohta / ongelma 37 §:n kannalta	Kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus (nykytila)	Kunnan järjestämä lietteenkuljetus (arvio ongelmakohtien näkökulmasta)
1. Palvelujen kattavuus ja luotettavuus; kohtuullisuus ja syrjimättömyys	Asiakas- ja yrittäjäkyselyt viittaavat siihen, että niille kiinteistöille ja yrittäjille, jotka ovat aktiivisesti järjestelmässä ja vastanneet kyselyihin, kuljetuspalvelut ovat hyvin saatavilla, toimivat luotettavasti ja ehdot koetaan pääosin kohtuullisiksi ja syrjimättömiksi. Kuljettajia on useita, kalusto on pääosin hyväkuntoista ja palvelu koetaan sujuvaksi. Samalla lietemääräarvioiden ja tilastoitujen määrien suuri ero osoittaa, että merkittävä osa lietteestä jää järjestelmän ulkopuolelle tai sen käsittelyä ei tilastoida asianmukaisesti, jolloin palvelun todellista kattavuutta ei voida pitää riittävänä koko alueella. Tämä johtaa myös käytännön syrjivyysongelmaan: velvoitteensa hoitavat maksavat täyden hinnan, kun taas laiminlyöjät hyötyvät.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa (kunnallinen jäteyhtiö kilpailuttaa ja tilaa kuljetuksen) kunnalla on suora vastuu palvelun järjestämisestä kaikille kiinteistöille, mikä tyypillisesti parantaa tosiasiallista kattavuutta ja vähentää riskiä, että kiinteistöjä jää kokonaan järjestelmän ulkopuolelle. Hinnoittelu määräytyy jätemaksutaksan kautta, mikä mahdollistaa tasaisemman kustannusten jakautumisen ja vähentää yksittäisten kiinteistöjen eriarvoista asemaa; kilpailu tapahtuu urakkatasolla, ei yksittäisten asiakkaiden tasolla, mikä vähentää vaaraa syrjivistä sopimusehdoista.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tarkastelukohta / ongelma 37 §:n kannalta	Kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus (nykytila)	Kunnan järjestämä lietteenkuljetus (arvio ongelmakohtien näkökulmasta)
2. Jätehuoltomääräysten noudattaminen	Massatasapaino osoittaa, että jätehuoltomääräysten mukaisia tyhjennysvälejä ja velvollisuutta toimittaa lietteet kunnan osoittamiin vastaanottopaikkoihin ei noudateta laajasti: tilastoidut määrät ovat vain murto-osa arvioidusta muodostumisesta, mikä viittaa sekä kiinteistöjen laiminlyönteihin että puutteelliseen raportointiin. Kiinteistön haltija vastaa kuljettajan valinnasta ja käytännön tilauksista, ja osalla kuljettajista raportointivelvollisuuksien noudattaminen on puutteellista.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jätehuoltomääräysten noudattaminen on helpompi integroida suoraan urakkasopimuksiin ja valvontaan: kunnallinen jäteyhtiö varmistaa, että käytettävät kuljettajat kuuluvat rekisteriin ja noudattavat määräyksiä. Kun kaikki tyhjennykset tehdään keskitetysti urakkamallin mukaisesti, tyhjennysvälien noudattaminen on paremmin viranomaisen ohjattavissa, ja raportointitiedot saadaan yhdestä tai muutamasta järjestelmästä, jolloin määräysten noudattamista on helpompi valvoa.
3. Vaikutus jätehuollon toimivuuteen ja turvallisuuteen	Erittäin suuret erot arvioidun ja tilastoidun lietemäärän välillä merkitsevät, että jätehuollon suunnittelu, mitoitus ja käsittelykapasiteetin kehittäminen eivät perustu luotettavaan tietoon, ja on ilmeinen riski, että osa lietteistä jää tyhjentämättä tai käsitellään virheellisesti, mikä voi lisätä päästöriskiä maaperään ja vesistöihin. Näissä olosuhteissa järjestelmä ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta eikä riittävästi ehkäise terveys- ja ympäristöhaittoja.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kaikki kunnan vastuulle kuuluvat lietteet kytkeytyvät samaan kuljetus- ja käsittelyketjuun, jolloin kuljetus- ja käsittelymäärien kirjanpito on merkittävästi kattavampaa. Tämä parantaa jätehuollon suunnittelun tietopohjaa, mahdollistaa kapasiteetin mitoittamisen todellisten määrien mukaan ja vähentää riskiä, että lietteitä jää järjestelmän ulkopuolelle. Parempi tietopohja ja valvottavuus edistävät jätehuollon yleistä toimivuutta ja helpottavat terveys- ja ympäristöriskien hallintaa.
4. Kokonaisvaikutus kotitalouksiin	Kyselyyn vastanneiden, velvoitteensa hoitavien kotitalouksien näkökulmasta järjestelmä toimii hyvin ja palvelu koetaan sujuvaksi ja kohtuulliseksi. Samalla massavaje tarkoittaa, että osa kiinteistöistä ei todennäköisesti noudata velvoitteitaan, mikä johtaa epätasaiseen kustannusten jakautumiseen ja heikentää yhdenvertaisuutta: osa asukkaista maksaa järjestelmän täysimääräisesti, osa ei. Lisäksi mahdolliset laiminlyönnit voivat heikentää myös velvoitteensa hoitavien elinympäristön laatua.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kotitalous ei vastaa itse kuljettajan valinnasta, vaan kunnallinen jäteyhtiö huolehtivat palvelun järjestämisestä. Alueelle määritetään yksi taksa, jolloin maksut ovat yhtenäiset. Järjestelmässä muodostetaan kattavat rekisterit järjestelmän piirissä olevista kiinteistöistä, jolloin riski, että osa kiinteistöistä jää kokonaan järjestelmän ulkopuolelle, pienenee, mikä parantaa kotitalouksien yhdenvertaista kohtelua.
5. Kokonaisvaikutus yrityksiin	Lietekuljetusyrittäjien enemmistö kokee kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen tukevan paikallista yritystoimintaa ja vastustaa kunnan järjestämää mallia, koska pelkää pienten yritysten kannattavuuden heikkenemistä ja paikallisen elinkeinon kaventumista. Samalla massavaje vääristää kilpailua: lain ja määräysten mukaisesti toimivat yritykset kantavat täyden raportointi- ja käsittelyvastuun, kun taas velvoitteita kiertävät toimijat voivat hyötyä markkinoilla, ja merkittävä osa potentiaalisesta lietemäärästä jää kokonaan järjestelmän ulkopuolelle.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kilpailu tapahtuu pääasiassa urakoista, ei kiinteistökohtaisilla sopimuksilla. Tämä voi keskittää markkinaa, mutta toisaalta luo selkeät, yhdenmukaiset sopimus- ja raportointivelvoitteet kaikille urakoitsijoille ja poistaa tilannetta, jossa osa lietteistä jää kokonaan järjestelmän ja valvonnan ulkopuolelle. Yritysten toimintaedellytykset muuttuvat: osa pienistä toimijoista voi menettää suoraa asiakaspohjaa, mutta toisaalta järjestelmä tarjoaa vakaamman, valvotumman ja ennustettavamman urakkamarkkinan niille yrityksille, jotka toimivat lain ja määräysten mukaisesti.
6. Kokonaisvaikutus viranomaisiin	Kiinteistön haltijan järjestämässä mallissa viranomaisten tiedonsaanti kuljetuksista ja käsittelystä on puutteellista: tilastoidut lietemäärät ovat vain murto-osa arvioidusta muodostumisesta, ja osa kuljettajista ei toimita tietoja tai ne eivät kirjaudu rekistereihin kattavasti. Tämä heikentää jätehuoltoviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen mahdollisuuksia suunnitella, ohjata ja valvoa jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamista sekä tehdä luotettavaa 37 §:n mukaista kokonaisharkintaa.	Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuljetus- ja käsittelytiedot keskitetään kunnallisen jäteyhtiön ja urakoitsijoiden raportointiin, jolloin viranomaisten käytössä oleva tilastodata on yleensä kattavampaa ja yhtenäisempää. Tämä parantaa edellytyksiä suunnitella jätehuoltoa, mitoittaa käsittelykapasiteettia, seurata ympäristövaikutuksia ja tarvittaessa muuttaa järjestelmää, joten vaikutukset viranomaisten toimintaan ovat tyypillisesti myönteisemmät 37 §:n 3 kohdan tarkoittamalla tavalla.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

7 Vaikutusten arviointi ja johtopäätökset

Kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus toimii kyselyihin vastanneiden asiakkaiden ja yrittäjien piirissä pääosin hyvin ja tukee paikallista yritystoimintaa, mutta merkittävä massaepätasapaino, puutteellinen raportointi ja siitä seuraava epävarmuus tyhjennysvälien ja määräysten toteutumisesta heikentävät palvelujen tosiasiallista kattavuutta, jätehuollon yleistä toimivuutta sekä viranomaisten valvontaedellytyksiä niin, etteivät jätelain 37 §:n edellytykset kokonaisuutena arvioiden täyty lietteiden osalta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa nämä nimenomaiset ongelmakohdat ovat lähtökohtaisesti paremmin hallittavissa keskitetyn sopimus- ja raportointijärjestelmän kautta, mikä parantaa erityisesti viranomaisten toimintaa ja jätehuollon kokonaisohjattavuutta, vaikka samalla kilpailu siirtyy kiinteistökohtaisilta markkinoilta urakkatasolle ja voi muuttaa pienten paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

1 Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen lietemäärien vertailulaskelma

1.1 Johdanto

Tämä raportti antaa vertailulukemat kevään 2026 lietekuljetusjärjestelmäselvityksessä lasketuille lietemäärälaskelmille. Laskennan pohjalla käytetään Valtioneuvoston julkaisemaa Mökkibarometri 2025 -aineistoa (1).

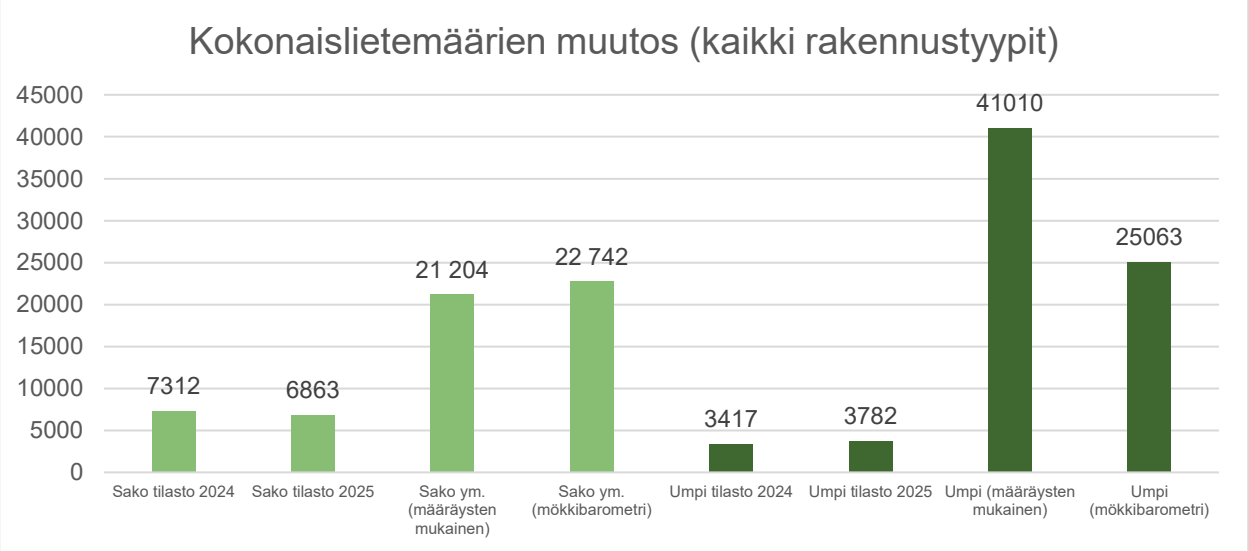
Tehtävänä oli laskea vertailuarvot vapaa-ajan rakennusten umpisäiliö- ja sakokaivolietemäärille seitsemän kunnan alueelta ja tarkastella miten kokonaislietemäärät muuttuvat näiden arvojen pohjalta.

1.2 Laskelman tulokset

Pohjalle otettiin mökkibarometrin pohjalta seuraavat osuudet: 13 % vapaa-ajan rakennuksista johtaa jätevedet umpisäiliöön ja 52 % vapaa-ajan rakennuksista johtaa jätevedet sakokaivoon.

Tarkastelualueella jäteveden toiminta-alueiden ulkopuolisten vapaa-ajan rakennusten kokonaismäärä on 6675 kpl. Alla vapaa-ajan rakennusten lukumäärät kunnittain jätevesiverkoston toiminta-alueen ulkopuolella.

Iisalmi	846
Keitele	389
Kiuruvesi	971
Lapinlahti	1446
Pielavesi	1532
Sonkajärvi	947
Vieremä	544

1.3 Pohdinta ja perustelut

Todellisten lietemäärien arvioidaan sijoittuvan määräysten mukaiseen tilanteeseen perustuvan laskelman ja Mökkibarometriin perustuvan arvion välille. Laskentatapojen vertailu antaa samalla kuvan lähtöoletusten vaikutuksesta lietemääräarvioihin.

Mökkibarometriin perustuvassa laskennassa umpisäiliölietteen määrä pieneni ja sakokaivolietteen määrä kasvoi alkuperäiseen laskelmaan verrattuna. Laskennassa ei ole käytettävissä tietoa vapaa-ajan kiinteistöjen todellisista jätevesijärjestelmistä, joten järjestelmätyypit määritettiin laskennallisin oletuksin. Ranta- ja pohjavesialueilla sijaitseville kiinteistöille oletettiin ympäristönsuojelumääräysten perusteella umpisäiliö. Mökkibarometrin perusteella oletus ei kuitenkaan vastaa kaikkien kiinteistöjen jätevesijärjestelmää, vaan myös näillä alueilla on käytössä sakokaivoja. Tämä pienentää Mökkibarometriin perustuvaa arviota umpisäiliölietteen määrästä ja vastaavasti kasvattaa arviota sakokaivolietteen määrästä.

Mökkibarometrin tiedot perustuvat kiinteistöille tehtyyn kyselyn tuloksiin. Kiinteistön omistajilla on tarkka tieto omasta jätevesijärjestelmästä, joten siksi sen tuloksia voidaan pitää suhteellisen luotettavina. Toisaalta vastaajien vähyyden takia lukemat ovat suuntaa antavia.

Mökkibarometrin mukaan: ”Tutkimukseen vastasi kaikkiaan 1138 vapaa-ajan asunnon omistajaa eli 23 prosenttia tutkimuksen otoksesta. Tämä on hieman pienempi osuus kuin edellisessä barometrissä (25,5 %).” Pohjois-Savosta mökkibarometriin vastanneita oli 77 kpl. Prosentuaalisesti se on samaa luokkaa muiden maakuntien kanssa.

Tulevaisuudessa laskelmia olisi mahdollista tarkentaa edelleen keräämällä tarkempaa tietoa kiinteistökohtaisesta jätevesijärjestelmästä. Esimerkiksi samantyyppisesti miten kompostointi-ilmoitus on toteutettu. Yhteistyötä rakennusvalvonnan kanssa voisi olla myös hyödyllistä tiivistää.

1.4 Lähteet

1. Myllymäki, Turja, Mohammed. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2025:19. Mökkibarometri 2025.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/719/14.06.00.00/2025

Yhteenveto saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä annetuista lausunnoista ja jätehuoltopäällikön vastineet

1. Vieremän kunnanhallitus 22.6.2026 § 125

Kunnanhallitus viittaa Saostus- ja umpisäiliölieteselvitykseen ja toteaa seuraavaa:

1. Asukaskyselyn perusteella (kohta 5.1.) alueella on nykyisellään tarjolla jätteen kuljetuspalveluja pääosin kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

2. Asukaskyselyn perusteella (kohta 5.3) kiinteistön haltijan järjestämä lietekuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

3. Asukaskyselyn perusteella (kohta 5.4) tulokset osoittavat, että nykyisen kuljetusjärjestelmän vaikutukset ovat kokonaisuutena myönteisiä ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että:

- selvityksessä esille tullut massaepätasapaino syntyvien ja poiskuljetettavien lietteiden keskinäisessä määrässä tulisi selvittää tarkemmalla ja luotettavammalla tutkimuksella, kuin nyt käytetty nettikysely, eikä nyt saatua tulosta tulisi käyttää määräävänä kriteerinä arvioitaessa jätteen kuljetuksesta säädettyjä edellytyksiä ja

- selvityksestä saadun kokonaisarvion perusteella nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä toimii sekä asukkaiden että kuljetusyritysten kannalta hyvin, eikä sitä tulisi muuttaa kunnan järjestämäksi.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

1.1 Vastine

Asukaskyselyn myönteiset tulokset kuvaavat vastaajien kokemuksia nykyisistä palveluista, ja ne otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa. Kyselytulokset eivät kuitenkaan yksin osoita kaikkien jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä. Arvioinnissa huomioidaan myös kuljetusten kattavuus, raportoinnin toteutuminen sekä seurannan ja valvonnan toimivuus.

Selvityksessä esitetty laskennallisen ja tilastoidun lietemäärän ero perustuu paikkatietopohjaisen lietemääräarvion ja viranomaisen käytettävissä olevien lietemäärätietojen vertailuun, ei asukaskyselyyn. Asian tarkentamiseksi on laadittu uusi vertailulaskelma, jossa huomioidaan, ettei kaikilla vapaa-ajan asunnoilla synny kuljetettavaa saostus- tai umpisäiliölietettä. Laskennassa on hyödynnetty maa- ja metsätalousministeriön julkaisemaa Mökkibarometria 2025 (Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2025:19). Vertailulaskelma on liitetty päätöksenteon perusteena olevaan aineistoon, ja sen tulokset on otettu huomioon lietemäärien vertailussa sekä kuljetusjärjestelmän edellytysten kokonaisarvioinnissa.

Lietemäärien erotuksesta ei yksin päätellä laiminlyöntien laajuutta, eikä sitä käytetä yksin ratkaisevana perusteena kuljetusjärjestelmää arvioitaessa. Ratkaisu perustuu tarkennetun laskennan ja muun selvitysaineiston kokonaisarviointiin. Kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkaminen edellyttää kaikkien jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

2. Kiuruveden kaupunginhallitus 17.8.2026 § 116

Kiuruveden kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kiuruveden kaupungin näkemyksen mukaan paikkakunnalla on toistaiseksi tarjolla lietteiden kuljetuspalveluita kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Toistaiseksi palveluntuottajien kapasiteetti riittää kuljetusten järjestämiseen nykyisille asiakkaille kohtuullisin kustannuksin. Mikäli kuljetettavien lietteiden määrä kasvaa nykyisestä huomattavasti, tulee palveluntuottajien määrää kasvattaa uusin toimijoin; nykyisten toimijoiden kalustomäärää kasvattaa tai osa-aikaisesti toimivien toimijoiden tulee siirtyä täysipäiväiseen toimintaan. Toiminnan kasvattaminen voi edellyttää yrityksiltä investointeja uuteen kalustoon.

Kotitalouksien ja yrittäjien kyselyvastaukset osoittavat, että niillä, jotka hoitavat asiansa ja vastaavat kyselyihin, palvelu koetaan pääosin hyväksi: se on saatavilla, luotettava ja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kohtuuhintainen, valinnanvapaus ja paikalliset toimijat nähdään etuina, ja järjestelmä tukee monen yrityksen toimintaedellytyksiä.

Asukas- ja yrittäjäkyselyn mukaan nykyinen malli edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle; ja kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus täyttää pääosin jätelain 37 §:n edellytykset.

Edellisvuosina (2024-2025) Kiuruveden kuorevirran jätevedenpuhdistamolle on tuotu saostus- ja umpisäiliölietteitä noin 2600-2700 m3/vuosi. Kiuruveden Kuorevirran jätevedenpuhdistamon kapasiteetti riittää käsittelemään asumisessa syntyviä lietteitä kyseistä toimitusmäärää enemmän. Kaupungin näkemyksen mukaan kaikkien viemärilaitoksen toiminta-alueen ulkopuolisten asuinkiinteistöjen sako- ja umpisäiliölietteet eivät päädy virallisiin tai hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin. Selvityksessä todettu seudullinen ja laskennalliseen lietemääräarvioon perustuva massaepätasapaino on huomattava. Tämä voi osaltaan estää edellä aiemmin kuvattujen jätelain 37 §:n edellytysten täyttymisen.

2.1 Vastine

Kuljetuspalvelujen saatavuus nykyisille asiakkaille ja kyselyjen myönteiset tulokset eivät yksin osoita jätelain 37 § edellytysten täyttymistä koko alueella. Kiuruveden kaupungin arvio siitä, etteivät kaikkien kiinteistöjen lietteet päädy hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin, korostaa seurannan ja kuljetusten kattavuuden parantamisen tarvetta.

Lietemääräarviota on tarkennettu, ja vertailulaskelman tulokset otetaan huomioon yhdessä muun selvitysaineiston kanssa. Kunnan järjestämä kuljetus mahdollistaa kuljetusten ja raportoinnin keskitetyn ohjauksen, mikä tukee palvelun kattavuutta ja lietteiden käsittelyn seurantaa.

3. Lapinlahden ympäristölautakunta 25.8.2026 § 29

Ympäristölautakunta katsoo, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan teettämä selvitys antaa hyvän pohjan jätteenkuljetuksen edellytysten täyttymisen arviointiin. Pienehkö vastaajamäärä sekä otantamenetelmä voivat kuitenkin jonkin verran vaikuttaa tuloksiin kotitalouksien osalta. Selvityksen perusteella voidaan todeta, että vaikka nykyinen järjestelmä kyselyyn vastanneiden asukkaiden ja yritysten näkökulmasta on pääosin toimiva, eivät jätelain 37 § mukaiset edellytykset täyty kaikilta osin. Kiinteistön haltijan järjestämään lietteenkuljetukseen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

perustuvan järjestelmän säilyttämisen edellytys on, että kaikki jätelaissa asetetut edellytykset täyttyvät.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta nykyisen jätteen haltijan järjestämään kuljetukseen perustuvan järjestelmän ongelmana on erityisesti ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonnan haasteellisuus, kun toimijoiden puutteellinen raportointi hankaloittaa lietesäiliöiden määräysten mukaisen tyhjentämisen ja lietteen asianmukaiseen käsittelyyn toimittamisen valvontaa. Lisäksi keskitetyn rekisterin puute lietteenkuljetukseen liittyneistä kiinteistöistä tekee lietetyhjennysten ja lietteen käsittelyn järjestelmällisen valvonnan erittäin työlääksi, jolloin sitä ei käytännössä pystytä tekemään. Nykyinen Siirto-rekisteriin perustuva valvonta ei siten ole toimivaa eikä uskottavaa.

Kun lietetyhjennyksiä ja raportointivelvoitetta ei pystytä tehokkaasti valvomaan, osa kotitalouksista ja yrityksistä ei hoida velvoitteitaan, mikä aiheuttaa myös epätasa-arvoa kotitalouksien ja yritysten kesken. Laiminlyöntejä tapahtuu selvityksen perusteella varsin laajassa mittakaavassa, kun ainoastaan noin kuudesosa arvioon perustuvasta kokonaislietemäärästä päätyy tilastoihin. Lietesäiliöiden liian harva tyhjentäminen, lietteen levittäminen ympäristöön tai omatoiminen käsittely ilman viranomaiselle tehtävää ilmoitusta ja valvontaa voivat aiheuttaa ympäristöhaittoja erityisesti pilaantumiselle herkillä alueilla. Lapinlahdella valvontaviranomaisen tietoon on tullut tapauksia, joissa lietettä on kipattu metsään tai epäillään levitettävän peltoon ilman viranomaiselle tehtävää ilmoitusta. Todennäköisesti suurin osa lietteen epäasianmukaisesta käsittelystä ei nykyisellään tule valvontaviranomaisen tietoon lainkaan, mihin viittaa myös selvityksessä esiin tullut massavaje arvioitujen ja tilastoitujen lietemäärien välillä.

Selvityksen tulosten perusteella kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus ei täytä jätelain 37 § mukaisia edellytyksiä 2 (jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle) ja 3 (vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan).

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan keskitettyyn järjestelmään eli kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen siirtyminen parantaisi valvontaa varten tarvittavan tiedon saatavuutta sekä edistäisi kotitalouksissa syntyvän jätevesilietteen jätehuoltomääräysten mukaista käsittelyä ja siten vähentäisi mahdollisia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Ympäristölautakunta päätti antaa Ylä-Savon jätehuoltolautakunnalle edellä esitetyn lausunnon seuraavilla lisäyksillä: Ympäristölautakunnan mielestä lähtöaineiston suppeus aiheuttaa epävarmuutta johtopäätöksiin. Ympäristölautakunnan huolena on myös

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

palveluiden saatavuuden heikentyminen. Ympäristölautakunnan mielestä jätelain edellytykset täyttyvät tyydyttävällä tasolla raportointia lukuun ottamatta.

3.1 Vastine

Lausunnossa kuvatut raportoinnin puutteet, valvonnan vaikeudet ja havainnot lietteiden epäasianmukaisesta käsittelystä puoltavat siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Lietemääräarviota on tarkennettu vapaa-ajan asuntojen jätevesijärjestelmien laskennallisen jakauman osalta. Laskennan epävarmuudet eivät kuitenkaan poista todettuja valvonnan ongelmia.

Lausunnon lopussa esitettyyn arvioon edellytysten täyttymisestä tyydyttävällä tasolla raportointia lukuun ottamatta todetaan, ettei raportointia voida tarkastella muusta järjestelmästä erillisenä puutteena. Puutteellinen tiedonsaanti vaikeuttaa tyhjennysvelvoitteiden ja lietteiden asianmukaisen käsittelyn valvontaa sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemistä. Sillä on siten merkitystä myös jätehuollon yleisen toimivuuden ja viranomaisten toimintaedellytysten arvioinnissa. Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen jatkaminen edellyttää kaikkien jätelain 37 § 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

Kunnan järjestämä kuljetus mahdollistaa tyhjennysten, kuljetusten ja raportoinnin yhtenäisen ohjauksen ja seurannan. Palvelujen saatavuutta koskeva huoli huomioidaan mahdollisen siirtymisen ja kilpailutuksen suunnittelussa. Suunnittelussa otetaan huomioon kiinteistöjen erilaiset jätevesijärjestelmät, kulkuolosuhteet, kausittaiset tyhjennystarpeet ja kiireellisten tyhjennysten järjestäminen.

4. Nilakan ympäristölautakunta 26.8.2026 § 27

Lausuntonaan Nilakan ympäristölautakunta toteaa, että selvityksen ja ympäristönsuojelun valvontatehtävien perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 mukaisia edellytyksiä alueella.

Lietekuljetusyrittäjien määrän osalta Keiteleen kuntalaisilla on periaatteessa mahdollisuus kilpailuttaa toimija ja näiltä osin kuljetuspalvelut ovat hyvin saatavilla ja periaatteessa syrjimättömiä mikä tukee selvityksen tulkintaa siitä, että jätteenkuljetuspalvelujen kattavuus täyttää jätelain edellytykset. Kuntakohtaisesti selvityksen perusteella on haastavaa arvioida kuljetuspalveluiden luotettavuutta sekä kohtuullisuutta, mutta ympäristölautakunta katsoo, että selvityksessä asiaa on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti ja lautakunta yhtyy tulkintaa, ettei

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

jätteen kuljetuspalvelujen kattavuus ja luotettavuus sekä kohtuullisuus ja syrjimättömyys täytä jätelain 35 §:n 2 momentin - ja sitä kautta 37 §:n -edellytyksiä lietteiden osalta.

Lietemäärien vertailutuloksista havaittiin selkeästi, että kun tuloksia vertaa jo yksistään Keiteleen kunnan arvioituihin lietemääriin, jää selkeästi toimitetut lietteet liian vähäisiksi todelliseen määrään verrattuna. Ympäristölautakunta toteaa, ettei kuljetusjärjestelmää voida pitää jätehuoltomääräysten toteutumisen kannalta luotettavana, eikä 35 §:n 2 momentin noudattamista voida katsoa tosiasiallisesti täyttyväksi lietteiden osalta.

Selvityksessä oli myös todettu, ettei järjestelmätasolla voida varmistua siltä, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta tai riittävästi ehkäisisi terveys- ja ympäristöriskejä. Ympäristölautakunta toteaa, että erityisesti ympäristönsuojelun näkökulmasta tulisi siirtyä kunnalliseen jätteenkeräykseen. Kun jätteenkuljetus järjestetään kunnallisesti, mahdollistaa se sen, että kaikkien kiinteistöjen osalta lietejätteet hävitetään asianmukaisesti eikä lietteitä päädy ympäristöön. Kunnallisessa jätteenkuljetuksessa lietteenkuljetuksen koko kokonaisketju voitaisiin pitää hallittuna ja näin vähentää myös kuljetuksista aiheutuvia päästöjä. Erityisesti pohjavesialueilla sekä rantavyöhykkeellä on erityisen tärkeää, että jätevedet tulevat asianmukaisesti käsitellyiksi.

Selvityksen perusteella huomattiin etteivät kaikki kiinteistöt joko huolehdi tyhjennyksistään tai ohjaa lietettä viralliseen vastaanottoon ja toisaalta etteivät kaikki yritykset huolehdi raportointivelvollisuuksistaan tai ohjaa lietettä viralliseen vastaanottoon, mikä vääristää merkittävästi alueen kilpailua ja aiheuttaa sekä yrityksille, että asukkaille epätasa-arvon lisäksi negatiivisia kokonaisvaikutuksia. Ympäristölautakunta katsoo, että selvityksen perusteella ei jätelain 37 §:n edellytykset täyty täysin myöskään kokonaisvaikutusten osalta.

Ympäristölautakunta toteaa, että erityisesti viranomaisten toiminnan osalta, jätelain 37 §:n edellytykset täyty. Viranomaisten tiedonsaanti heikentyy, kun osa yrittäjistä jättää raportointivelvollisuutensa väliin, viranomaisilla ei ole selkää tietoa kuinka suuri osa lietteistä todella päätyy asianmukaiseen käsittelyyn ja kuinka monella kiinteistöllä jätteenkäsittely ei ole asianmukaista ja viranomaisten mahdollisuudet suunnitella jätehuoltoa ja seurata ja valvoa järjestelmää heikentyvät. Tehokkaan viranomaistoiminnan ja kiinteistöjen ja yritysten velvoitteiden valvonnan osalta on tärkeää siirtyä kunnalliseen jätteenkeräykseen.

Nilakan ympäristölautakunta toteaa edellä mainittu huomioon ottaen, että Ylä-Savon alueella tulee siirtyä kunnalliseen jätteenkeräykseen umpi- ja sakokaivojen lietteen osalta, koska jätelain 37 §:n edellytykset eivät alueella täyty. Jätteenkuljetusyrityksillä tulee olla edellytykset tuottaa palvelua lainsäädännön muuttuvien edellytysten mukaisesti.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Siirtymisessä on ympäristölautakunnan mukaan suositeltavaa noudattaa 3 vuoden siirtymäaikaa.

4.1 Vastine

Lausunto merkitään tiedoksi. Lausunnossa esiin tuodut raportoinnin puutteet, viranomaisten tiedonsaannin ja valvonnan vaikeudet sekä epävarmuus lietteiden päätymisestä asianmukaiseen käsittelyyn tukevat siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Lausunnossa esitetty kolmen vuoden siirtymäaika otetaan huomioon jatkovalmistelussa. Jätelain 37 §:n 2 momentti edellyttää pääsääntöisesti vähintään kolmen vuoden siirtymäaikaa päätöksen tekemisestä siirryttäessä kiinteistön haltijan järjestämästä kuljetuksesta kunnan järjestämään kuljetukseen.

5. Ylä-Savon ympäristölautakunta 28.8.2026 § 80

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kunnan ympäristöviranomaiselle ei ole tullut tietoon, että sako- ja umpikaivojen lietteiden kuljetukseen liittyisi nykyisellään suuria ongelmia. Muutamia yhteydenottoja asiasta on tullut lähinnä hajuvalituksista tai tapauksista, kun lietteitä on tyhjennetty luvattomiin paikkoihin tai maastoon.

Tehty selvitys kuitenkin osoittaa, että viranomaisilla ei ole käytössään kunnollista kokonaiskuvaa alueemme kiinteistöjen lietteiden käsittelystä. Lietteiden määrät poikkeavat suuresti lietemääräarvioista, joten pelkona on, että lietteitä voi kulkeutua luvattomiin paikkoihin. Voi myös olla, että rekisteröidyt lietteenkuljettajat eivät ole ottaneet käyttöönsä Siirto-rekisteriä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja tietoja kuljetetuista lietteistä ei ilmoiteta minnekään.

Tehdyn selvityksen perusteella nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä kokonaisuudessaan jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä jätehuoltolautakunnan alueella.

5.1 Vastine

Lausunto merkitään tiedoksi. Lausunnossa kuvatut yksittäiset luvattomat lietteiden tyhjennystapaukset, mahdolliset raportointipuutteet sekä puutteet lietteiden käsittelyä koskevassa kokonaiskuvassa korostavat seurannan ja valvonnan kehittämistarvetta ja tukevat

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Keskitetty järjestäminen parantaa edellytyksiä kuljetusten ja käsittelyn seurantaan sekä viranomaisvalvontaan.

Laskennallisen ja tilastoidun lietemäärän erotuksesta ei yksin voida päätellä epäasianmukaisen käsittelyn määrää. Lietemääräarviota tarkennetaan lietteitä tuottavien vapaa-ajan asuntojen määrän osalta. Tarkennetun laskennan vaikutus kuljetusjärjestelmän edellytysten arviointiin huomioidaan yhdessä muun selvitysaineiston kanssa ennen asian ratkaisemista.

6. Iisalmen kaupunginhallitus 31.8.2026 § 177

Iisalmen kaupunginhallitus toteaa, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan teettämän selvityksen perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lietteiden osalta ei kokonaisuutena täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä Ylä-Savon alueella.

6.1 Vastine

Lausunto merkitään tiedoksi. Kaupunginhallituksen näkemys tukee siirtymistä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen.

7. Sonkajärven kunnanhallitus 31.8.2026 § 158

Sonkajärven kunnan näkemyksen mukaan Sonkajärvellä on tällä hetkellä riittävästi tarjolla lietteiden kuljetuspalveluita järjestäviä palvelun tuottajia. Nykyiset toimijat hoitavat työnsä asianmukaisesti ja palvelu on kohtuuhintaista ja toimivaa.

Sonkajärven välpälle sekä Sukevan jätevedenpuhdistamolle on vuosina 2024-2025 tuotu saostus- ja umpisäiliölietteitä noin 1900-2000 m3/vuosi.

Sonkajärven kunnan näkemyksen mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lietteiden osalta täyttää pääosin jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset alueella. Todennäköistä kuitenkin on, että kaikkien jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen ulkopuolisten asuinkiinteistöjen sako- ja umpisäiliölietteet eivät päädy virallisiin tai hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

7.1 Vastine

Kuljetuspalvelujen nykyinen saatavuus, kohtuuhintaisuus ja toimivuus ovat myönteisiä seikkoja. Kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkaminen edellyttää kuitenkin kaikkien jätelain 37 § 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä, joten niiden täyttyminen pääosin ei riitä.

Kunnan esittämä arvio siitä, etteivät kaikkien kiinteistöjen lietteet päädy hyväksyttyihin vastaanottopaikkoihin, korostaa tarvetta parantaa tyhjennysten ja lietteiden käsittelyn seurantaa. Kunnan järjestämä lietteenkuljetus mahdollistaa tyhjennysten, kuljetusten ja raportoinnin yhtenäisen ohjauksen ja parantaa siten edellytyksiä varmistaa lietteiden asianmukainen käsittely sekä tehostaa viranomaisvalvontaa.

8. Lupa- ja valvontavirasto 31.8.2026

Lupa- ja valvontaviraston lausunto

Jätelain yleisenä valvovana viranomaisena Lupa- ja valvontavirasto kiittää mahdollisuudesta saada lausua saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä ja työhön liittyvästä saostus- ja umpisäiliölieteselvityksestä.

Saostus- ja umpisäiliölieteselvitys oli tehty pääosin kattavasti ja perustellen. Osana selvitystä tehtiin asukaskysely ja lietekuljetusyritysten kysely. Kyselyn pohjalta saatuja vastauksia on verrattu tilastollisiin ja laskennallisiin tietoihin, kuten esimerkiksi lietteen muodostumismääriin. Selvityksessä oli selkeästi vertailtu kunnan järjestämisvastuulle (Jl 32 §) kuuluvaa lietehuollon järjestämistä kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena, sekä kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Selvityksessä ei suoraan tuotu esiin, että jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen on oikeusharkintaa, eikä päätöksenteko voi perustua yksinomaan esimerkiksi kunnan kantaan. Selvityksessä on kuitenkin esitetty jätelain asettamat edellytykset jätteenkuljetusjärjestelmille. Oikeusharkinnan käytön vaatimus ilmenee myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta KHO:2016:19. Kunnan päätösvaltaa on jätekuljetusjärjestelmistä päätettäessä rajattu, sillä päättäessään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta *kunta siirtää sille laissa säädettyä vastuuta kuljetusten järjestämisestä yksittäisen kiinteistönomistajan harteille.*

Seuraavassa jätelain 37.1 §:n edellytysten täyttymisen arviointia tehdyn jätekuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella:

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Palvelujen saatavuus kattavasti ja syrjimättömästi (JL 35 ja 37.1 § 1 kohta)
Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Selvityksestä käy ilmi, että kaikissa tarkasteltavana olevissa kunnissa on saatavissa lietekuljetusyrittäjien palveluita. Ylä-Savon jätehuoltoviranomaisen mukaan, alueella on lietekuljetusyrittäjiä 31 kpl. Konsultin toteuttamaan kyselyyn heistä vastasi 17. 3 yrittäjää ei tavoitettu puhelimitse, mutta linkki kyselyyn toimitettiin sähköpostitse, 6 yrittäjistä ei kuljeta sako- ja umpikaivolietteitä tai toimialueella ja 2 yrittäjistä jäi tavoittamatta. Vastaajista poistettiin satunnaisesti muun toiminnan ohessa lietteitä kuljettanut ja sikaloiden lietettä kuljettava kuljettaja ja näin ollen vastauksia huomioitiin 15 yrittäjältä. 13/15 yrittäjästä ei kannattanut kunnan järjestämää lietteenkuljetusta.

Kiinteistön haltijan järjestämässä sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetuksessa vaatimus luotettavuudesta, kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä kohdistuu jätteen kuljetusyrittäjään. Asiakas- ja yrittäjäkyselyt osoittivat, että aktiivisesti järjestelmässä olevat kyselyyn vastanneet kokevat, että kuljetuspalveluita on hyvin saatavilla ja palvelu toimii luotettavasti ja ehdot koettiin pääosin kohtuullisiksi ja syrjimättömiksi.

Laskennallisen lietteen muodostumismäärää verrattaessa kuljetus- ja vastaanottomääriin todetaan, että sakokaivolietteestä tilastoitu osuus on noin 31-34 % ja umpikaivolietteestä vain noin 8–9 %. Selvityksessä todetun mukaisesti, näin suuri ero osoittaa, että merkittävä osa muodostuvasta lietteestä ei näy virallisessa kuljetus- ja vastaanottotilastossa. Tähän perustuen palvelujen kattavuutta ja luotettavuutta ei voida pitää riittävänä koko järjestelmän tasolla, eikä tältä osin jätelain 35 §:n 2 momentin edellytys lietteiden kuljetusten osalta täyty.

Selvityksestä ei käynyt ilmi, miten kuljetuspalvelut on järjestetty saaristossa asuville mökkiläisille, vaikka nämä varmasti sisältyivätkin laskettuihin kiinteistöihin, mutta muodostavat erityisasukasryhmän, joka olisi ollut hyvä nostaa esiin. Selvityksessä ei oltu laskettu lietekuljetusten osalta liittymisastetta.

Selvityksessä kuljetusyrittäjien toiminta-alueiden osalta ei selvinnyt, olivatko yrittäjät mahdollisesti sopineet alueet, joilla he toimivat. Tällä tiedolla on oleellinen merkitys, sillä mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saa käyttää hyväksi eivätkä alueella toimivat kuljetusyrittäjät saa jakaa markkinoita kilpailulain vastaisesti. Tällaisessa tilanteessa kiinteistön haltijalla ei myöskään olisi tosiasiallista mahdollisuutta kilpailuttaa kuljetuspalveluita.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jätelain 41 §:n mukaisesti kunta vastaa sen vastuulle kuuluvan jätteen vastaanottopaikan järjestämisestä. Jätelain 35.3 §:n mukaisesti jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Selvityksestä ei käynyt ilmi, kuinka monta jätevedenpuhdistuslaitosta alueella on, jonne lietteitä kuljetetaan tai on mahdollista kuljettaa. Näin ollen ei käynyt myöskään ilmi, onko näillä eri jätevedenpuhdistamoilla erisuuruiset käsittelyhinnat. Selvityksestä ei selvinnyt, voivatko lietekuljettajat toimittaa jätevesileitteitä mihin tahansa osakaskuntansa alueella olevaan jätevedenpuhdistamoon. Kiinteistön haltijalla ei näin ollessa voi olla ennakkoon tietoa minkä suuruiseksi hänen lietesäiliönsä tyhjennyshinta kulloinkin muodostuu eli toisin sanoen syrjimättömyys ei toteutuisi.

Edellytystä hinnoittelun kohtuullisista ja syrjimättömistä ehdoista oli tarkasteltu. Selvityksestä tuotiin esiin kuljetusyrittäjiltä saatuja laskutusperusteita siltä osin, kun näitä oli saatavissa. Esimerkiksi tyhjennyshintojen määräytymisessä on suuriakin eroja yrittäjien välillä. Toisilla on sama taksa kaikille samalla alueella, toisilla sijainnin perusteella. Lietetyhjennysten osalta hinnat vaihtelivat 63-375 € välillä (sis tyhjennys, käsittely yms.). Hintavaihtelut olivat suuret, joten hintojen kohtuullisuus ja syrjimättömyys ei näyttäisi toteutuvan. Selvityksestä ei käynyt ilmi, että mikäli asiakkailta jää laskuja maksamatta, jättävätkö kuljetusyrittäjät tyhjennykset tekemättä, jolloin näissä tapauksissa syrjimättömyysvaatimus ei myöskään täyttyisi.

Hallituksen esityksen 35 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan vaatimus palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi muun ohella sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa esimerkiksi palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.

Edellä mainituin perustein jätelain 35 §:n 2 momentin vaatimusta siitä, että jätteenkuljetuspalveluiden on oltava tarjolla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, ei voida katsoa tällä hetkellä todennetun yhdessäkään tarkastelussa olevista kunnista saostus- ja umpikaivolietteiden osalta. Kuljetusselvityksessä ei myöskään tullut selvitetyksi, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä takaisi tasapuolisen kohtelun kaikille kiinteistöille tai asiakkaille voitaisiin ennakoitavasti taata yhtäläinen kustannustaso riippumatta asuinpaikasta. Käytännössä palvelun saatavuus, ehdot tai hinnat voivat vaihdella alueittain.

Kuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon yleistä toimivuutta ja tukee alueellista kehittämistä ja eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (JL 37.1 § 2 kohta)

Kyselyyn vastanneet kotitaloudet ja yrittäjät olivat sitä mieltä, että palveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Laskennallisen lietteen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

muodostumismäärän ja puhdistamoille toimitetun määrän perusteella, hyvin merkittävä osa lietteen muodostumismäärästä ei näy virallisessa kuljetus- ja vastaanottotilastossa.

Jätehuoltomääräysten mukaan sako- ja umpikaivolietteet on tyhjennettävä vähintään määräysten mukaisin vähimmäisvälein, luovutettava rekisteröidyille kuljettajille ja toimitettava asianmukaisiin vastaanottopaikkoihin ei selvityksen perusteella toteudu. Sakokaivolietteen tilastoidut määrät jäävät noin kolmannekseen muodostuvan lietteen arvioista. Umpikaivolietteen tilastoidut määrät jäävät vain noin kymmenesosaan arviosta. Lupa- ja valvontavirasto tuo esiin, että lietteenkuljettajien kyselystä saatujen tietojen pohjalta laadittujen purkupaikkojen lisäksi Keiteleellä ja Lapinlahdella sijaitsee kunnalliset jätevedenpuhdistamot, joille ohjautuu ko. alueelta saostus- ja umpikaivolietteitä käsiteltäviksi. Sivulla 9/19 olevassa taulukossa esiintyvä kunnan vastaanottopaikka jää lukijalle epäselväksi toimituspaikaksi.

Tyhjentämättömistä lietesäiliöistä voi olla haittaa ympäristölle ja terveydelle. Liete, joka sisältää ulosteperäistä jätevesilietettä, voi pilata pohja- tai kaivovesiä, jos sitä ei poisteta kaivosta riittävän usein ja käsitellä asianmukaisesti.

Selvityksen perusteella Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että selvitys ei tue johtopäätöstä siitä, että kiinteistönhaltijan järjestämä saostus- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetus edistäisi jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa tai tukisi jätehuollon alueellista kehittämistä. Vastaavasti selvityksen perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä, etteikö jätteenkuljetuksen järjestäminen kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena aiheuttaisi vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Päätöksen vaikutuksia arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan (JL 37.1 § 3 kohta)

Selvityksen mukaan nykyinen kuljetusjärjestelmä ei ole edistänyt jätehuoltoviranomaisen lakisääteisen rekisterinpitäjän (JL 143 §) vaatimusta, jossa yhtenä syynä on kuljetusyrittäjiltä saadut puutteelliset, viivästyneet ja virheelliset tiedot.

Lietteiden osalta puutteelliset ja viivästyneet siirtoasiakirjatietojen toimitukset SIIRTO rekisteriin, estävät liittymättömien kiinteistöjen valvontaa ja vähimmäistyhjennysvälien seurantaa, jolloin myös tyhjennyssuoritteet jäävät alhaisiksi heikentäen samalla myös kuljetusyrittäjien toimintaa. Lietekuljetusyrittäjien siirtoasiakirjatiedoissa on runsaasti puutteita, eikä jäteasetuksen 40 §:ssä vaadittuja tietoja ole useinkaan kaikilta osin merkitty.

Selvityksessä mainittiin myös, että osa kuljetusyrittäjistä tekee tietojen siirtämisen SIIRTO-rekisteriin viiveellä. Jätelain 121 b §:n mukaisesti tiedot tulee toimittaa ilman aiheetonta

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

viivytystä, joka tarkoittaa tietojen siirtämistä siirron päättymisen jälkeen. YM muistion 15.9.2023 mukaisesti olisi pyrittävä siihen, että saman päivän aikana laadittujen siirtoasiakirjojen tiedot toimitettaisiin yhdestä järjestelmästä SIIRTO-rekisteriin kerran päivässä. Viikonlopun siirrot on hyväksyttävää viedä rekisteriin seuraavana arkipäivänä. Siirtoasiakirjat on laadittava pääsääntöisesti sähköisesti (vaatimus on tullut voimaan 1.1.2022) Siirtoasiakirja voidaan laatia paperisena asiakirjana, jos sähköisen asiakirjan laatimiselle ei ole edellytyksiä.

Tyhjentämättömien kaivojen selvittäminen ja turhien kehotuskirjeiden lähettäminen tuovat myös huomattavaa lisätyötä, sekä lisäkustannuksia jätehuoltoviranomaiselle asian seurannassa. Ympäristöviranomaisen näkemyksen mukaan kunnan järjestämä jätteenkuljetuksella olisi huomattava positiivinen vaikutus kiinteistöjen liittymisasteeseen ja palveluiden saatavuuteen, sekä helpottaisi valvontatyötä. Kuljetusyrittäjien näkemyksenä on, että kuljetusjärjestelmän muutos vaikuttaisi työllisyyteen negatiivisesti, mutta tässä ei ole huomioitu, että liittymisasteiden parantuessa, myös tilaukset ja sitä kautta työmäärä lisääntyisi. Eikä esimerkiksi maksamattomat tyhjennysmaksut koituisi jätehuoltoyrittäjän tappioksi. Jätekuljetuspalveluiden kilpailutuksessa on noudatettava hankintalainsäädännön ja jätelain 36.3 §:n vaatimuksia.

Johtopäätökset

Hallintolain (434/2003) 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Koska uuden jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset ovat tiukemmat kuin vanhan jätelain edellytykset, päätöksen lainmukaisuudesta ei voida varmistua pelkästään sillä perusteella, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on toiminut. Jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan toimesta vain, jos saadaan varmuus siitä, että kaikki jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät. Edellytysten täyttymisestä on varmistuttava päätöksenteon hetkellä, eikä edellytysten täyttämistä voida arvioida vasta päätöksenteon jälkeen.

Nyt laaditun jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella voidaan todeta, etteivät kaikki jätelain 37 §:n 1 momentin mukaiset edellytykset täyty Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan kuntien alueella saostus- ja umpikaivolietteiden osalta kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä. Jätelain 37.1 §:n kohta 3 vaikutukset kotitalouksien asemaan, sekä yritysten ja viranomaisen toimintaan ei myöskään voida katsoa täyttyvän kuljetusjärjestelmän osalta.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voida ottaa käyttöön myöskään siinä tapauksessa, että se heikentäisi jätehuollon yleistä toimivuutta alueella. Selvityksessä tuli esiin, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei edistä eteenkään lietekeräysten kattavuutta. Kuljetusten tehokkuutta ilmastovaikutusten näkökulmasta ei ole tutkittu selvityksen puitteissa. Nykyisten järjestelmien ei myöskään katsottu edistävän jätehuollon toimivuutta tai alueellista kehittämistä. Lisäksi viranomaistoiminnan resurssien käyttö menee kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä lähinnä reaktiiviseen toimintaan kuten tietopyyntöihin, jolloin ei myöskään toiminnan kehittämiselle ja ohjaukselle jää aikaa.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että tehdyn jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella ja siinä esitetyn mukaisesti, sekä siinä tehtyjen havaintojen pohjalta Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen kunnissa tulee siirtyä saostus- ja umpikaivolietteiden osalta kunnan kilpailuttamaan jätteenkuljetukseen.

Lisäksi tulee myös huomioida, että jos päätöksen perusteena oleva selvitys muuttuu päätöksenteossa tai sen prosessissa, tulee jätelain 38 §:n mukaisesti varata vaikuttamismahdollisuus myös päätöksenteon keskeiseksi perusteeksi otetusta uudesta selvityksestä tai keskenään ristikkäisten selvitysten johdosta tehdyistä uusista päätelmistä.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että jätehuoltoviranomaisen tulee muistaa jätelain 37.3 §:n vaatimus tilanteessa, että kunta päättää 37 §:n mukaisesta kuljetusjärjestelmästä, kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen. Huomioitavaksi todettakoon, että säädettyjen edellytysten täyttyminen tulee osoittaa vain, kun päätetään ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Kunnan järjestämälle jätteenkuljetukselle ei ole laissa säädettyä selvitysvelvollisuutta.

8.1 Vastine

Lausunto merkitään tiedoksi. Lupa- ja valvontavirasto pitää selvitystä pääosin kattavana ja perusteltuna. Lausunnossa esiin tuodut puutteet kuljetusten kattavuudessa, raportoinnissa ja viranomaisten tiedonsaannissa tukevat siirtymistä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetukseen.

Päätöksenteon tueksi esitetään käytettävissä olevat tiedot vuosina 2024 ja 2025 toteutuneista lietesäiliöiden tyhjennyksistä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/719/14.06.00.00/2025

Yhteenveto saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä annetuista mielipiteistä ja jätehuoltopäällikön vastineet

Mielipiteet on esitetty alkuperäisessä kirjoitusasussaan virheineen, mutta yksityishenkilöiden nimet on poistettu.

1. Yksityishenkilö, Kiuruvesi, 8.6.2026

Hei,

Olen ehdottomasti sillä kannalla että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusmahdollisuus pitää säilyttää vähintäänkin vaihtoehtoisena toimintamallina tulevaisuudessakin. Tämä on ollut ylivoimaisesti joustavin sekä kustannustehokkain tapa järjestää sakokaivolietteen poiskuljetus kiinteistöltäni viimeisen 25 vuoden aikana. Sakokaivojen tyhjennyksen on pystynyt tilaamaan joustavasti juuri silloin kun tyhjennystarve on ollut ajankohtaista ja paikallinen kilpailu useamman yrittäjän kesken on pitänyt hintatason kohtuullisena. Olen käyttänyt kaikenkaikkiaan vähintäänkin neljän eri paikallisen kuljetusyrittäjän palveluita. En usko että teillä on esittää dataa siitä että yksi alueellinen iso toimija pystyisi monopoliasemassa pitämään hintatasoa kilpailukykyisenä pitkässä juoksussa!

Lisäksi omat sakokaivot sijaitsevat sellaisessa paikassa kiinteistölläni mihin ei kuorma-autopohjaisella lietteenkuljetuskalustolla välttämättä pääse vähänkään kostealla kelillä ilman isoja vahinkoja nurmikolle sekä muulle pihaympäristölle. Traktoripohjaisella varsin kevyellä kalustolla sakokaivojen läheisyyteen on päässyt ilman suurempia renkaanjälkiä ja sutimisia. Tämä on mielestäni hyvin oleellinen asia pitää mielessä päätöksenteossa, pelkästään yhdenlainen tyhjennyskalusto ei sovellu jokaiselle kiinteistölle!

Toivon että mainitsemani seikat otetaan vakavasti huomioon päätöksenteossa eikä sorruta tekemään huonoa päätöstä pelkästään ideologiaan perustuen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

t. n.n
Kiuruvesi

1.1 Vastine

Jätteenkuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksenteossa arvioidaan kokonaisuutta, jossa otetaan huomioon jätelain asettamat edellytykset, palvelun yleinen saatavuus, ympäristönäkökohdat sekä alueen kiinteistönhaltijoiden tasapuolinen ja yleinen etu.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa alue jaetaan erillisiin kuljetusurakoihin, jotka kilpailutetaan. Järjestelmä ei siten tarkoita automaattisesti yhtä suurta toimijaa tai yhdenlaista kalustoa. Kilpailutuksen suunnittelussa huomioidaan erikokoisten yritysten osallistumismahdollisuudet, kiinteistöjen erilaiset kulkuolosuhteet sekä joustavat tyhjennyspalvelut. Tulevaa hintatasoa ei voida ennakolta taata, mutta palvelun kustannuksiin voidaan vaikuttaa kilpailutuksen ja kuljetusten suunnittelulla.

2. Yksityishenkilö, Pielavesi, 8.6.2026

Säilytetään kiinteistönomistajan oikeus valita lietteenkuljetus

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on pohtimassa päätöstä siitä, siirrytäänkö lietteenkuljetuksissa kunnan järjestämään kuljetusjärjestelmään vai säilytetäänkö nykyinen malli, jossa kiinteistön haltija voi itse valita palveluntarjoajan.

Mielestäni kiinteistönomistajilta ei pitäisi viedä oikeutta päättää omasta lietteenkuljetuksestaan. Nykyinen järjestelmä on antanut mahdollisuuden kilpailuttaa palveluita ja valita itselle sopivin yrittäjä. Tämä on lisännyt joustavuutta ja pitänyt hinnat kohtuullisina.

Jos siirrytään keskitetysti järjestettyyn kuljetukseen, kilpailu vähenee merkittävästi. Kun asiakkaat eivät enää voi valita palveluntarjoajaansa, katoaa myös yksi tärkeimmistä keinoista pitää kustannukset kurissa. Kilpailun väheneminen johtaa ajan myötä hintojen nousuun, vaikka muutoksen alkuvaiheessa luvattaisiin säästöjä.

Lisäksi paikalliset kuljetusyrittäjät tuntevat alueensa, asiakkaansa ja paikalliset olosuhteet. Nykyinen järjestelmä on tarjonnut työtä paikallisille yrityksille ja mahdollistanut asiakaspalvelun, jossa asiakkaan tarpeet huomioidaan yksilöllisesti. Keskitetty järjestelmä heikentää tätä yhteyttä ja vaikeuttaa paikallisten yritysten toimintaa.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Päätöksenteossa tulisi huomioida myös kuntalaisten näkökulma. Moni arvostaa mahdollisuutta päättää itse omista palveluistaan ja kilpailuttaa niitä tarpeensa mukaan. Siksi olisi perusteltua säilyttää kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus vaihtoehtona myös tulevaisuudessa.

Toivon, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunta arvioi päätöksen vaikutuksia huolellisesti ja kuuntelee alueen asukkaita sekä yrittäjiä ennen lopullisen ratkaisun tekemistä.

Terv. n.n

Pielavesi

2.1 Vastine

Kyseessä on jätelain mukainen velvoite arvioida, täyttyvätkö nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä lietteenkuljetuksessa lain edellytykset. Kuljetuspalveluja on järjestämistavasta riippumatta oltava tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Lisäksi arvioidaan vaikutuksia jätehuollon toimivuuteen, ympäristöön ja terveyteen sekä kotitalouksien, yritysten ja viranomaisten toimintaan. Jos kaikki kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen edellytykset eivät täyty, on siirryttävä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Osana selvitystyötä on toteutettu asukaskysely ja kuultu paikallisia kuljetusyrittäjiä. Kuntalaisten näkökulmat ja paikallisten yritysten toimintaedellytykset otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa Ylä-Savon Jätehuolto Oy kilpailuttaa lietteenkuljetukset erillisinä alueellisina urakoina. Kilpailu siirtyy siten kiinteistökohtaisista sopimuksista kuljetusurakoiden kilpailuttamiseen. Urakoiden suunnittelussa huomioidaan paikallisten ja erikokoisten yritysten osallistumismahdollisuudet, paikalliset olosuhteet sekä asiakkaiden palvelutarpeet. Tulevaa hintatasoa ei voida ennakolta taata kummassakaan järjestelmässä.

3. Yksityishenkilö, Pielavesi, 9.6.2026

Hei,

Mielipiteeni on, että Pielavedellä pysytään asiakkaan itse päättämässä likakaivojen tyhjentämisessä, eli saa itse valita urakoitsijan joka tyhjentää.

n.n

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3.1 Vastine

Mahdollisuus valita kuljetusyrittäjä on kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen vahvuus. Kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkaminen edellyttää kuitenkin kaikkien jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

4. Yksityishenkilöt, Pielavesi 9.6.2026

Hei,

Asumme Pielavedellä ja haluan kertoa mielipiteeni asiaan. Mielestäni jokaisella ihmisellä, jolla on saostus- tai umpisäiliöliete tyhjennys niin täytyisi olla valinnan vapaus keneltä tämän työn ostaa. Eikä niin, että määrätään ottamaan yhdeltä yritykseltä palvelu. Jokaisella ihmisellä olisi oltava vapaus kilpailuttaa oman lietteen tyhjennys, jotta kilpailu myös alalla pysyy eikä paikalliset yritykset joudu esimerkiksi konkurssiin sen vuoksi, että yhdelle yritykselle tulee valta alueen kaikista tyhjennyksistä. Kiitos, että huomioitte mielipiteemme.

Ystävällisin terveisin,

n. ja n.n

Pajumäki, Pielavesi.

4.1 Vastine

Jätelaki velvoittaa kunnan järjestämään kotitalouksissa, vapaa-ajan asunnoissa ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuollon (JL 32 §). Kunnan on siis huolehdittava, että kunnallisella jätehuoltovastuulla olevan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta käsittelyyn.

Näkemykset valinnanvapaudesta, palvelujen joustavuudesta ja paikallisten yritysten toimintaedellytyksistä ovat tärkeitä. Kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen säilyttäminen edellyttää kuitenkin kaikkien jätelain 37 § 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa Ylä-Savon Jätehuolto Oy kilpailuttaa lietteenkuljetukset erillisinä alueellisina urakoina. Kilpailu siirtyy siten kiinteistökohtaisista sopimuksista urakoiden kilpailuttamiseen. Kilpailutuksen tavoitteena on mahdollisimman laaja osallistuminen ja tarjoajien tasapuolinen kohtelu. Ennen kilpailutusta käydään markkinavuoropuhelua kuljetusyrittäjien kanssa. Urakoiden suunnittelussa huomioidaan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

paikallisten ja erikokoisten yritysten osallistumismahdollisuudet sekä kiinteistöjen erilaiset palvelutarpeet.

5. Yksityishenkilö, Pielavesi, 9.6.2026

Hei

Pielavedellä on toiminut lokapalvelut erittäin hyvin. Mielestäni kuntalaisilla on oikeus valita itse mistä palveluntilaa, kuten jokaisella on tähän asti ollut.

Toivon, että ajatellaan myös mahdollisesti paikallisia yrittäjiä ja jo asiakkaille alueelta tuttuja toimijoita sekä mietitään myös ympäristöä, ettei ajeltaisi toiselta paikkakunnalta pitkiä välejä kaivojen tyhjennykseen.

Mielestäni ei kannata muuttaa palveluita jotka toimii ja asiakkaalla, kun pitäisi olla oikeus valita palveluntuottajansa.

Ystävällisin terveisin n.n.

5.1 Vastine

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa Ylä-Savon Jätehuolto Oy kilpailuttaa lietteenkuljetukset erillisinä alueellisina urakoina. Kilpailutuksen suunnittelussa huomioidaan erikokoisten yritysten osallistumismahdollisuudet. Kuljetusten alueellisella suunnittelulla pyritään tehokkaaseen toteutukseen ja tarpeettomien ajomatkojen vähentämiseen ympäristövaikutukset huomioiden. Kuljetusjärjestelmän muutos ei automaattisesti tarkoita kuljetusten toteuttamista pitkien matkojen päästä, vaan käytännön toteutus määräytyy kilpailutuksen ja hankintaehtojen perusteella.

Myönteiset kokemukset nykyisistä palveluista ovat tärkeä osa arviointia. Ratkaisu ei kuitenkaan voi perustua yksinomaan yksittäisten asiakkaiden kokemuksiin, vaan järjestelmän toimivuutta ja jätelain vaatimusten täyttymistä on tarkasteltava koko toimialueella.

6. Yksityishenkilö, Pielavesi 14.6.2026

kuljetusten uudelleen järjestämisestä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Mkinkä ihmeen takia nykyisin toimiva systeemi pitäisi muuttaa kunnan ja sitä kautta kasvavan byrokratian hoitamaksi?

Meillä on tässä pihapiirissä kaksi asumarakennusta, päärakennus ja ja tilapäisessä käytössä oleva kakkosrakennus.

Nykyisin kaivojen tyhjennyksen suorittaa Josa Jäte Oy.

Päärakennuksen kaivot tyhjennetään 1- 1,5 vuoden välein. Kakkosrakennuksen hieman harvemmin.

Suora yhteys kuljetusta hoitavien yrittäjien kanssa toimii Pielavedellä hyvin.

Lähettäjä: n.n 72400 Pielavesi

6.1 Vastine

Kuljetusjärjestelmän tarkastelu on tehty, koska Ylä-Savossa ei ole aiemmin tehty voimassa olevan jätelain mukaista päätöstä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Päätöksenteon tueksi on selvitettävä, täyttyvätkö kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle jätelain 37 §:ssä säädetyt edellytykset koko toimialueella.

Selvityksessä on tunnistettu puutteita erityisesti raportoinnissa ja valvonnan tietopohjassa, joten tehdyn selvityksen perusteella kaikki edellytykset eivät täyty. Jätehuoltoviranomaisen tehtävänä on arvioida järjestelmän toimivuutta kokonaisuutena koko toimialueella, ei ainoastaan yksittäisen kiinteistön tai kuljetusyrittäjän näkökulmasta. Jätehuoltomääräyksissä on määritelty lietesäiliöiden pisimmät sallitut tyhjennysvälit. Tyhjennykset on tehtävä näiden määräysten mukaisesti kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

7. Yksityishenkilöt, Pielavesi 24.6.2026

Tervehdys

Emme kannata siirtymistä kunnalliseen lietteen kuljetukseen. Homma toimii nytkin loistavasti emmekä näe tarvetta muutokseen. Koska kiinteistöillä on erilaiset jätehuolto järjestelmät niin jokainen kiinteistön haltija voi jatkossakin järjestää itse halutunlaisen lietteen kuljetuksen.

n. ja n.n

72400 Pielavesi.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

7.1 Vastine

Vaikka nykyinen palvelu on toiminut yksittäisellä kiinteistöllä hyvin, jätehuoltoviranomaisen on arvioitava järjestelmän toimivuutta koko toimialueella. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa lietteiden kuljetuksen, asianmukaisen käsittelyn ja määräysten mukaisten tyhjennysvälien seuranta ja valvonta ovat osoittautuneet haasteellisiksi. Kunnan järjestämä kuljetus parantaa edellytyksiä kiinteistöjen tasapuoliseen palveluun, tyhjennysten seurantaan ja lietteiden asianmukaisen käsittelyn varmistamiseen. Kiinteistöjen erilaiset jätevesijärjestelmät ja tyhjennystarpeet huomioidaan palvelun suunnittelussa.

8. Yksityishenkilö, Pielavesi 26.6.2026

Hei,

En näe mitään järkeä siinä, ettei mökkiläinen saisi enää päättää, milloin umpisäiliö tyhjennetään. Meillä on umpisäiliö 3 kuutiota tullut täyteen n. vuodessa. Nyt vaihdettiin 5 kuution säiliöön, joka täyttyisi n. 1,5 vuodessa. Ei ole mitään järkeä, että lähes tyhjää säiliötä käydään tyhjentelemässä. Nykyinen järjestelmä on ollut hyvä, kun on paikallisille toimijoille ilmoitettu, että milloin käydä säiliö tyhjentämässä. Rahastukseltahan tämä vaikuttaa, eikä millään lailla tue sitä, että mäkkiläiset haluavat kuntaan tulla. Maksut vain nousisi, kuten kävi roska-astioiden tyhjennyksienkin kanssa. En missään nimessä kannata tähän järjestelmään siirtymistä.

T. n.n

mökkiläinen Pielavedeltä

8.1 Vastine

Ylä-Savon jätehuoltomääräysten 36 §:n mukaan umpisäiliöt on tyhjennettävä viimeistään niiden täyttyessä, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Määräykset eivät siten edellytä umpisäiliön vuosittaista tyhjentämistä, jos säiliö ei ole täyttynyt. Kuljetusjärjestelmän muutos ei itsessään muuta tätä velvoitetta.

Aiemmat muutokset jäteastioiden tyhjennyshinnoissa eivät suoraan osoita, miten lietetyhjennysten hinnat kehittyisivät. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuljetukset kilpailutetaan alueellisina urakoina, ja asiakkaiden maksut määräytyvät jätehuoltoviranomaisen hyväksymän jätetaksan perusteella. Kilpailutuksella ja kuljetusten suunnittelulla pyritään kustannustehokkaaseen palveluun. Tulevaa hintatasoa voidaan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kuitenkin arvioida tarkemmin vasta kilpailutuksen tulosten ja muiden palvelun järjestämisestä aiheutuvien kustannusten perusteella.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/719/14.06.00.00/2025

Lietemäärät vuosina 2024 ja 2025

1. Ylä-Savon jätevedenpuhdistamoilla vastaanotetut lietemäärät

Alla olevissa taulukoissa esitetään jätevedenpuhdistamoilla vuosina 2024 ja 2025 vastaanotetut lietemäärät. Osa puhdistamoista ilmoitti saostus- ja umpisäiliölietteiden määrät eriteltyinä, osa puolestaan kaikkien vastaanotettujen lietteiden kokonaismäärän. Osa ilmoitetuista määristä on arvioita.

Taulukko 1. Puhdistamoilla vastaanotetut lietemäärät vuonna 2024.

Jäteveden-puhdistamo	Saostuskaivoliete m³	Umpikaivoliete m³	Umpi- ja saostuskaivoliete m³	Yhteensä m³
Iisalmi	1686	2860,7	0	4546,7
Keitele	448,9	378,5	0	827,4
Kiuruvesi	2666	7	0	2673
Lapinlahti	902,57	394,8	119,71	1417,08
Varpaisjärvi	0	0	782	782
Pielavesi	0	0	2033	2033
Sonkajärvi	999	479	0	1478
Sukeva	311	201	0	512
Vieremä	0	0	1800	1800
Yhteensä	7013,47	4321	4734,71	**16069,18**

Taulukko 2 Puhdistamoilla vastaanotetut lietemäärät vuonna 2025.

Jäteveden-puhdistamo	Saostuskaivoliete m³	Umpikaivoliete m³	Umpi- ja saostuskaivoliete m³	Yhteensä m³
Iisalmi	1727,5	2478,1	0	4205,6
Keitele	276,9	531,4	0	808,3
Kiuruvesi	2603	2	0	2605
Lapinlahti	1053,75	216,01	45,7	1315,46
Varpaisjärvi	0	0	738	738

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/719/14.06.00.00/2025

Jäteveden-puhdistamo	Saostuskaivoliete m³	Umpikaivoliete m³	Umpi- ja saostuskaivoliete m³	Yhteensä m³
Pielavesi	0	0	2261	2261
Sonkajärvi	892,3	426	0	1318,3
Sukeva	287	230	0	517
Vieremä	0	0	1800	1800
Yhteensä	6840,45	3883,51	4844,7	**15568,66**

2. Lietemäärätilastot

Alla olevassa taulukossa on esitetty jätehuoltoviranomaisen tilastoimat lietemäärät vuosilta 2024 ja 2025 sekä selvityksessä ja vertailulaskelmassa arvioidut lietemäärät. Tilastoidut määrät perustuvat SIIRTO-rekisteriin tallennettuihin ja jätehuoltoviranomaiselle sähköpostitse toimitettuihin tyhjennystietoihin.

Taulukko 3. Vuosien 2024 ja 2025 tilastoidut lietemäärät sekä selvityksen ja vertailulaskelman arviot

	Tilasto 2024	Tilasto 2025	Selvityksen arvio	Arvio vertailulaskelma
Saostuskaivoliete m³	7312	6863	21204	22742
Umpikaivoliete m³	3417	3782	41010	25063
Yhteensä m³	**10729**	**10645**	**62214**	**47805**

3. Viemäriverkoston ulkopuolella olevien rakennusten määrät

Selvityksessä rakennusten määrät pohjautuvat maastotietokantaan.

Taulukko 4. Selvityksessä arvioidut viemäriverkoston ulkopuolella olevien rakennusten määrät.

Kunta	Saostuskaivo kpl			Umpikaivo kpl			Yhteensä kpl
	vakituinen rakennus	vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	Vakituinen rakennus	Vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	
Iisalmi	1477	185	1662	383	661	1044	**2706**
Keitele	554	94	648	181	295	476	**1124**
Kiuruvesi	2092	209	2301	427	762	1189	**3490**
Lapinlahti	1703	327	2030	569	1119	1688	**3718**

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kunta	Saostuskaivo kpl			Umpikaivo kpl			Yhteensä kpl
	vakituinen rakennus	vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	Vakituinen rakennus	Vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	
Pielavesi	1254	292	1546	387	1240	1627	**3173**
Sonkajärvi	1220	235	1455	255	712	967	**2422**
Vieremä	963	127	1090	372	417	789	**1879**

Vuoden 2025 Mökkibarometrin tietojen perusteella viemäriverkoston ulkopuolisista vapaa-ajan asunnoista arviolta 52 prosentilla päärakennuksen jätevedet käsitellään saostuskaivossa tai johdetaan sen kautta puhdistus- tai imeytyskenttään ja noin 13 prosentilla ne johdetaan umpisäiliöön.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kunnittain Mökkibarometrin tietoihin perustuva arvio niiden viemäriverkoston ulkopuolisten vapaa-ajan asuntojen määrästä, joissa on umpisäiliö tai saostuskaivo.

Taulukko 5. Arvio viemäriverkoston ulkopuolisten rakennusten määristä Mökkibarometrin tiedot huomioiden

Kunta	Saostuskaivo kpl			Umpikaivo kpl			Yhteensä kpl
	vakituinen rakennus	vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	Vakituinen rakennus	Vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	
Iisalmi	1477	440	1917	383	110	493	**2410**
Keitele	554	202	756	181	51	232	**988**
Kiuruvesi	2092	505	2597	427	126	553	**3150**
Lapinlahti	1703	752	2455	569	188	757	**3212**
Pielavesi	1254	797	2051	387	199	586	**2637**
Sonkajärvi	1220	492	1712	255	123	378	**2090**
Vieremä	963	283	1246	372	71	443	**1689**

Alla olevassa taulukossa on mökkibarometrin tietojen lisäksi huomioitu tyhjillään olevat vakituiset asunnot. Vakituisten asuinrakennusten määrästä on vähennetty arvioitu tyhjillään olevien rakennusten osuus saostus- ja umpisäiliölieteselvityksessä esitettyjen prosenttiosuuksien perusteella.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Taulukko 6. Arvio viemäriverkoston ulkopuolisten rakennusten määristä Mökkibarometrin tiedot ja asuinrakennusten tyhjillään olo huomioiden

Kunta	Saostuskaivo kpl			Umpikaivo kpl			Yhteensä kpl
	vakituinen rakennus	vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	Vakituinen rakennus	Vapaa-ajan rakennus	Yhteensä	
Iisalmi	1285	440	1725	333	110	443	**2168**
Keitele	377	202	579	123	51	174	**753**
Kiuruvesi	1527	505	2032	312	126	438	**2470**
Lapinlahti	1345	752	2097	450	188	638	**2735**
Pielavesi	915	797	1712	283	199	482	**2194**
Sonkajärvi	830	492	1322	173	123	296	**1618**
Vieremä	674	283	957	260	71	331	**1288**

4. Rakennusten määrät, joissa lietekaivo on tyhjennetty vuosina 2024 ja 2025

Alla olevissa taulukoissa on esitetty niiden rakennusten määrät, joilla on jätehuoltoviranomaisen käytettävissä olevien tietojen perusteella tyhjennetty lietekaivo vuosina 2024 ja 2025. Tiedot on koottu SIIRTO-rekisteriin tallennetuista sekä jätehuoltoviranomaiselle sähköpostitse toimitetuista tyhjennystiedoista. Omatoimisen käsittelyn tiedot perustuvat jätehuoltoviranomaiselle toimitettuihin ilmoituksiin.

Taulukko 7. Rakennusten määrät kunnittain, joilla lietekaivo tyhjennettiin vuonna 2024

Kunta	Saostuskaivo kpl	Umpikaivo kpl	Saostus-/umpikaivo kpl	Omatoiminen käsittely voimassa	Yhteensä kpl
Iisalmi	604	157	2	5	768
Keitele	133	44	17	0	194
Kiuruvesi	793	61	13	0	867
Lapinlahti	989	89	25	0	1103
Pielavesi	243	29	0	0	272
Sonkajärvi	422	39	0	0	461
Vieremä	351	26	0	0	377

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Taulukko 8. Rakennusten määrät kunnittain, joilla lietekaivo tyhjennettiin vuonna 2025

Kunta	Saostuskaivo kpl	Umpikaivo kpl	Saostus-/umpikaivo kpl	Omatoiminen käsittely	Yhteensä kpl
Iisalmi	485	138	0	5	628
Keitele	154	51	12	0	217
Kiuruvesi	771	46	18	0	835
Lapinlahti	524	82	9	0	615
Pielavesi	303	57	5	0	365
Sonkajärvi	185	27	0	0	212
Vieremä	212	23	0	0	235

5. Kiinteistöt, joilla on vesiliittymä, mutta ei viemäriliittymää

Alla olevassa taulukossa on esitetty kuntien toimittamiin tietoihin perustuvat määrät kiinteistöistä, jotka on liitetty vesijohtoverkostoon mutta ei viemäriverkostoon. Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän osalta näitä tietoja ei ole jätehuoltoviranomaisen käytettävissä.

Taulukko 9. Kiinteistöjen määrä, joilla on vesiliittymä mutta ei viemäriliittymää

Kunta	kpl
Iisalmi	1301
Kiuruvesi	1663
Pielavesi	30
Keitele	179

6. Johtopäätökset

Puhdistamoilla vastaanotettujen ja jätehuoltoviranomaisen tilastoimien lietemäärien välinen ero antaa laskennallisista lietemääräarvioista riippumatta aihetta arvioida, ettei kaikkia tyhjennystietoja ole toimitettu SIIRTO-rekisteriin eikä täydentävästi jätehuoltoviranomaiselle. Saostus- ja umpisäiliölietteiden siirtoasiakirjatietojen toimittaminen SIIRTO-rekisteriin on lakisääteinen velvollisuus, jota tietojen toimittaminen suoraan jätehuoltoviranomaiselle ei korvaa.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Taulukoiden 4–8 tietoja hyödyntämällä voidaan arvioida lietesäiliöiden tyhjennysastetta vertaamalla tyhjennystiedon sisältävien rakennusten määrää arvioituun lietesäiliöllisten rakennusten määrään.

Taulukko 10. Tyhjennys- ja omatoimisen käsittelyn tietojen kattavuus kunnittain vuonna 2024

kunta	rakennusten määrä vuonna 2024, jossa kaivo tyhjennetty (taulukko 7)	Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat (taulukko 4)		Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat, huomioitu mökkibarometri (taulukko 5)		Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat, huomioitu mökkibarometri ja tyhjillään olevat (taulukko 6)	
		kpl	Arvio tyhjennysasteesta %	kpl	Arvio tyhjennysasteesta %	kpl	Arvio tyhjennysasteesta %
Iisalmi	768	2706	28	2410	32	2168	35
Keitele	194	1124	17	988	20	753	26
Kiuruvesi	867	3490	25	3150	28	2470	35
Lapinlahti	1103	3718	30	3212	34	2735	40
Pielavesi	272	3173	9	2637	10	2194	12
Sonkajärvi	461	2422	19	2090	22	1618	28
Vieremä	377	1879	20	1689	22	1288	29
Kaikki yhteensä	4042	18512	22	16176	25	13226	31

Taulukko 11. Tyhjennys- ja omatoimisen käsittelyn tietojen kattavuus kunnittain vuonna 2025

kunta	rakennusten määrä vuonna 2025, jossa kaivo tyhjennetty (taulukko 8)	Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat (taulukko 4)		Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat, huomioitu mökkibarometri (taulukko 5)		Selvityksen perusteella viemäriverkoston ulkopuolella olevat, huomioitu mökkibarometri ja tyhjillään olevat (taulukko 6)	
		kpl	Arvio tyhjennysasteesta %	kpl	Arvio tyhjennysasteesta %	kpl	Arvio tyhjennysasteesta %
Iisalmi	628	2706	23	2410	26	2168	29
Keitele	217	1124	19	988	22	753	29
Kiuruvesi	835	3490	24	3150	27	2470	34
Lapinlahti	615	3718	17	3212	19	2735	22
Pielavesi	365	3173	12	2637	14	2194	17
Sonkajärvi	212	2422	9	2090	10	1618	13
Vieremä	235	1879	13	1689	14	1288	18
Kaikki yhteensä	3107	18512	17	16176	19	13226	23

Taulukoiden 10 ja 11 perusteella jätehuoltoviranomaisen käytettävissä on tyhjennystieto tai voimassa oleva ilmoitus omatoimisesta käsittelystä vain osasta arvioituja lietesäiliöllisiä rakennuksia. Kun rakennusmääräarviossa huomioidaan Mökkibarometrin tiedot ja tyhjillään

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

olevien vakituisten asuinrakennusten arvioitu osuus, tietojen kattavuus on vuonna 2024 noin 31 prosenttia ja vuonna 2025 noin 23 prosenttia. Rakennusmääräarvion tarkentaminen nostaa osuuksia, mutta huomattava ero arvioidun kohdemäärän ja viranomaisen tiedossa olevien kohteiden määrän välille jää edelleen. Havaittuja eroja voivat selittää tyhjennystietojen ilmoittamatta jättäminen, tyhjennysten toteutumatta jääminen tai lietteiden määräysten vastainen tyhjentäminen ja käsittely. Aineiston perusteella ei voida erottaa näiden mahdollista osuutta. Tulkinnassa on huomioitava myös rakennusten käyttö, sovellettavat tyhjennysvälit ja rakennusmääräarvioon liittyvä epävarmuus.

Vaikka kaikkien tilastoitujen kuljetustyhjennysten oletettaisiin kohdistuvan vesijohtoverkostoon liitettyihin mutta viemäriverkoston ulkopuolisiin kohteisiin, tyhjennystieto jäisi vuonna 2024 puuttumaan Iisalmessa noin 41 prosentilta ja Kiuruvedellä noin 48 prosentilta näistä kohteista. Vuonna 2025 vastaavat osuudet olisivat noin 52 ja 50 prosenttia. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät lisäksi omaa kaivoa käyttävät kohteet.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

MUUTOKSENHAKU VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSESTÄ

1. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta
A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.
B. Hallintopäätöksestä ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 § 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla.
C. Päätöksestä ei saa tehdä hankintalain mukaista hankintaoikaisua, koska uudella päätöksellä ei ole muutettu tarjouksen tehneiden oikeudellista asemaa.
D. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta muulla perusteella.

2. Oikaisuvaatimus
Päätökseen tyytymätön saa hakea päätökseen oikaisua, kuntalaki 134,1 §.

Oikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimus perusteineen
- vaatimuksentekijän yhteystiedot sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätökset voi lähettää
- tekijän allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3. Kunnallisvalitus
Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kuntalaki 135,2 §.

Valituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 4250,
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on oltava
- päätös, josta valitetaan sekä selvitys päivästä, josta valitusaika on alkanut
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos päätös ei kohdistu valittajaan.
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

4. Hallintovalitus
Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.
Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa valittaa myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain oikaisuvaatimuksen tekijä. Jos hallintopäätöstä on oikaisuvaatimusmenettelyssä muutettu tai se on kumottu, oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saa valittaa kaikki asianosaiset.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 42501
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite.
Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä
- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

4 A. Hallintovalitus jätelain mukaan
Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusoikeus on
1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea
2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen edun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 42501
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite.
Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä
- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

5. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa
Hankintalain mukainen hankintaoikaisu ja kuntalain mukainen oikaisuvaatimus
Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 § mukaisen hankintaoikaisun tai kuntalain 134 § mukaisen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

oikaisuvaatimuksen. Nämä voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja ja osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen. Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen. Jos oikaisuvaatimuksesta ei ilmene, kumman lain nojalla se on tehty, käsitellään vaatimus hankintalain mukaisena hankintaoikaisuna.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa
aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa päätöksen tai muun ratkaisun tiedoksiannosta. Oikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensiksi seuraavana arkipäivänä.
Hankintaoikaisussa ja oikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimus perusteluineen
- hakijan nimi ja kotikunta. Jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää.
- hakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- päätös, johon oikaisua haetaan kopiona tai alkuperäisenä
- asiakirjat, joihin vedotaan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Hakemuksen voi tuoda kirjaamoon tai lähettää postitse tai sähköpostilla.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen
Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat kuitenkin tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

6. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa
Hankintalain mukaiset hankintaoikaisu ja valitus markkinaoikeudelle
Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133 § mukaisen hankintaoikaisun tai hankintalain 145 § mukaisen valituksen markkinaoikeudelle.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

I Hankintaoikaisu
Hankintaoikaisua voi vaatia kirjallisesti hankintayksiköltä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tai ratkaisun tiedoksisaannista. Hankintaoikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimukset perusteineen
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivat ne ole hankintayksikön hallussa
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

II Valitus markkinaoikeuteen

Valitusoikeus

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi valittaa markkinaoikeuteen päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tekemästä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Hankintalain 146 § mukaan markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin tai
3) sitä, että kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.
Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos
1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai
2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä, jollei toisin säädetä.

Valitus on **tehtävä 30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

odotusaikaa.

Valitus on **tehtävä kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

<u>Valituksen sisältö</u>
Valituksessa on oltava
- päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä ja jäljennöksenä sekä selvitys tiedoksisaantipäivästä tai muu selvitys valitusajan alkamispäivästä
- vaatimukset ja niiden perusteet
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymisen osalta selvitys, minkä vuoksi käsittelylupa tulee myöntää.
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

<u>Valitusviranomainen</u>
Valitus markkinaoikeuteen toimitetaan sen aukioloaikana 8.00-16.15
Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
p. 029 56 43300, fax 029 56 43314, markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle
Valittajan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle valittamisesta markkinaoikeuteen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen
Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

Odotusaika hankintasopimuksen tekemiselle EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa
Hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedoksi hankintayksikön päätöksen ja valitusosoituksen markkinaoikeudelle.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

7. Muutoksenhaku yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa
Päätös sisältää yksityisoikeudellisia ratkaisuja, jotka on säädetty ratkaistavaksi myös muulla kuin hallinto- tai kunnallisvalituksella.

Käräjäoikeudet käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita. Päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella haastehakemuksella
Pohjois-Savon käräjäoikeus, Oikeus- ja Poliisitalo
Suokatu 44, 70110 Kuopio / PL 44, 70101 Kuopio
p. 029 56 48503, 029 56 48500 vaihde, fax 029 56 48505
pohjois-savo.ko@oikeus.fi

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.